

DEBRECZEN

KVIII. évf. 264. sz.

Keletmagyarországi Napló

Ára: 12 fillér

Erdélyért!! Önmagunkért!! Vegyünk Erdélyi nyereménykötvényt.

A magyar ipar dícséretét

adta tudtul az ország népének Bartha Károly honvédelmi miniszter legutóbbi parlamenti beszédében és ez a dícséret méltán kelt jóérzést minden magyar szívében. Alig két évtizedre tekinthet vissza a nekilendült komoly gyár-
iparunk, mely éppen a trianoni átkos esztendőkhöz bizonyította be, hogy mire képes a magyar alkotó erő, ha egyszer valóban akarattal lát a munkának. Voltak kishűtők és kicsinyes lelkek, akik inkább kritikus szemmel, mint méltó elismeréssel és büszkeséggel nézték a magyar ipari élet lendületét. Ezek még többet, még jobbat akartak, holott már annak idején a külföld is elismerte, hogy minőségi téren semmit nem marad el a nyugati államok méreteiben nagyszabású ipara mellett a magyar ipar. Most ezeknek a kishűtőknek és kételkedőknek felelt a magyar honvédelmi miniszter, aki arról az emberfeletti munkakedvről és lendületről emlékezett meg, mely éppen a legutóbbi esztendőben tette korszerűvé és harc-szerűvé, hogy úgy mondjuk a magyar ipart. Nos, mert nemcsak a frontokon dúlnak el a harcok, hanem elsősorban talán itthon, ahol az anyagszerzés és utánpótlás elsősorban a magyar ipari életre hárul. Ezt a feladatot a jelek szerint derekasan megoldotta eddig is a magyar ipar és egészen bizonyos, hogy a jövőben a jelek szerint még fokozottabb mértékben meg fogja állani a helyét. Ma, amikor a külföldi ipar egyszerűen nem tud szállítani számunkra, valóban büszke megelégedettséggel állapíthatja meg a honvédelmi miniszter, hogy iparunk nemcsak helytálló, de versenyképes. Ezt nem mi mondjuk, hanem a világ első iparos nemzete, a német, mely népnek kiküldötték és szakemberei elragadtatással nyilatkoztak a magyar ipari termékekről, általában a termelésről, mely megkísérelte a lehetetlent és ma esodálattal kell elismerni, hogy azt, amit a magyar gyárpar, a magyar mérnöki kar és öntudatos magyar munkásság adott és ad, minden dícséretet és elismerést megérdemel.

Nagyon illetékes helyről jönnek ezek a megállapítások, s éppen ezért méltán említhetjük meg, hogy a magyar honvédség világra szóló sikereiben része van a magyar iparnak is. Igaz, hogy nagy áldozatot hoz a magyar társadalom ezért az ipari előretörésért, de ez az áldozat magunknak szól és már is busásan hozza kamatait akkor, amikor a legnehezebb küzdelmekben hős fiaink, honvédeink sorsát, harcát, sikerét, éppen ezek az áldozatok segítik a győzelemhez.

Az eddigi eredmények szólnak a magyar jövőnek is.

Az, amit eddig elértünk, csak a kezdet s ezen az úton kell járunk, haladunk, ha nem akarunk lemaradni a népek nagy versenyében. Mi pedig ezt nem akarjuk. A honvédelmi miniszter megállapításával és elismerő szavai biztosítékot teremtenek arra, hogy a magyar gyárpar fejlődése, haladása, terebélyesedése a jövő munkája. Ez a kezdet csak sikeres folytatást és még sikeresebb beteljesedést teremthet. És mikor így látjuk, így érezzük a magyar gyárpar jövőjét, azt is tudjuk hogy ez

A japán haderő és flotta minden eshetőségre készen áll

jelentette ki Tozso miniszterelnök

**A londoni szovjet nagykövet újabb hadüzeneteket követel
Újabb nagyszabású hadműveletek indultak meg Keleten**

Már egyizben híre jött annak, hogy a szovjet arra akarja rábírní Angliát, hogy üzenjen hadat Finnországnak, Romániának és Magyarországnak. Most újabb jelentés érkezett a szovjetnek erről a »kétségbeesett akciójáról».

Mint a Dagens Nyheter című svéd lap londoni levelezője jólérsült helyről közli, Majszky szovjet nagykövet az elmúlt hét folyamán kétizben is felkereste Eden külügyminisztert és ismételtien azt követelte, üzenje meg Anglia a háborút Finnországnak, Romániának és Magyarországnak.

Hivatalos angol körökben kijelentették, — mint a svéd újságíró közli, — hogy az ügy még mindig ingadozó állapotban van. Mindenesetre a londoni megfigyelők legnagyobb része megvan győződve arról, hogy Anglia hadat fog üzeni Finnországnak.

A hadüzenet megtételére a legfőbb érv az, hogy el kell oszlatni a Szovjet bizalmatlanságát és teljesíteni kell kívánságait. Másrészt azonban attól félnek, hogy a hadüzenetben a világ közvéleménye jó bizonyítékát látja annak, hogy Anglia hajlandó kis országokat a brit-bolsevista szövetség oltárán feláldozni. Az érvek és ellenérvek sokasága miatt egyelőre még nem lehet a fejlődés irányát megjósolni, — írja a »Dagens Nyheter».

A JAPAN-AMERIKAI

tárgyalások még folynak Washingtonban. Bizonyosat nem lehet tudni. Az ellentétek meglehetősen kiélezettek, ha hitelt lehet adni azoknak a tudósításoknak, amelyek a két oldalról felállított kívánságokat ismertetik. A tokiói sajtó szerint Japánnak feltétlenül ragaszkodnia kell ahhoz, hogy a távolkeleti élettérben megteremtse az összhangot a saját elképzelései szerint és vissza kell utasítania azt a törekvést, hogy Kínával folyó viszályába harmadik hatalmak

beavatkozzanak. Az International News Service értesülése szerint washingtoni körökben viszont a következő három ponthoz ragaszkodnak: 1. A kínai konfliktus békés elsimításának céljából a japán csapatokat vissza kell vonni Közép- és Dél-Kínából. 2. Ugyanekak vissza kell vonni a japán csapatokat Indo-Kínából. 3. Japánnak szigorú semlegességet kell tanusítania a német-szovjet háborúban.

A japán kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amely a washingtoni tárgyalásokkal foglalkozott és megvizsgálta a legújabb jelentéseket. Illetékes körök szerint gyenge jelei mutatkoznak annak, hogy a helyzet túljutott a holtpontra, mert Kuruszu Washingtonba való megérkezése után is japánellenes felfogás uralkodik az amerikai sajtóban és hivatalos körökben, ami alig alkalmas arra, hogy bizakodást keltsen a tárgyalások kedvező eredménye iránt.

Nomura washingtoni japán nagykövet a keddi megbeszélések után mégis azt a megjegyzést tette, hogy még mindig bízik a meg-
egyezésben.

Illetékes német helyről azt közlik, hogy a birodalmi főváros politikai körében szerdán megjegyzések: nem állapítható meg újabb mozzanat Japán és az Egyesült Államok viszonyában.

A JAPAN HADERŐ KÉSZEN ÁLL

Tokiói jelentés szerint Tozso miniszterelnök és hadügyminiszter a parlamentben kijelentette, hogy a japán haderő minden eshetőségre teljesen készen áll. Hasonló kijelentést tett a tengerészeti miniszter, aki a nyilvánosság számára tett nyilatkozatában hangoztatta, hogy a japán flotta teljesen felkészült.

ÉRDEKES KIJELENTÉSEK TOKIÓBAN

Különös figyelmet érdemelnek

anyagtermő vidékek is kell, hogy bekapcsolóssanak a magyar ipari termelés áldásaiba.

Ebben a vonatkozásban van nagy jelentősége a vidék bekapcsolásának az ipari hálózatba. Ugynevezett közepgyárak, melyek egy egy vidék nyersanyagát feldolgozzák a jövő ipari fejlődésének zálogai. Ezeket kell megteremteni a magyar vidéken.

azok a kijelentések, amelyek a keddi tokiói sajtóértekezleten a kormány szóvivője részéről elhangzottak. A szóvivő Togo külügyminiszternek az északi övezetre vonatkozó kijelentéseit magyarázta. Togo azt mondta, hogy Japán az északi övezeten belül nem tur olyan fejleményeket, amelyek jogait és érdekeit fenyegetnék. Ez a kijelentés — hangzik a magyarázat — vonatkozik arra is, ha az Egyesült Államok netalán támogatásokat szereznek Kelet-Szibériában. Vonatkozik minden beavatkozásra, amely harmadik hatalomtól indul ki.

Egy újságíró kérdéssel olyan lehetőséget érintett, amely mostanában elvi síkon sokat foglalkoztatja a világsajtót:

— Idetartozó mozzanat volna a szovjet kormányzati rendszer megváltozása? — kérdezte az újságíró.

— Ezt a kérdést át kell engedni a jövőnek, — hangzott a szóvivő diplomatikus válasza.

A KELETI FRONTON

újabb nagyszabású hadműveleteket indítottak a németek. Ezúttal nem jelentenek helységnevet és közelebbi megjelölést, ebből a körülményből arra lehet következtetni, hogy nagy offenzíva megindításáról van szó.

Mint egy Stefani jelentés közli, a szovjet rádió keddi esti jelentése szerint a tulai szakaszon az utóbbi órákban súlyosbodott a helyzet. A német erők visszaverték a szovjet csapatok valamennyi ellentámadását és a bolsevisták súlyos veszteségeket szenvedtek.

MANDZSU TILTAKOZÁS A SZOVJETNÉL

Komoly határsértés történt a szovjet részéről a mandzsu határon. November 16-án Mancesulitól 40 kilométerre északnyugatra egy szovjet egység betört a mandzsuriai határvörök tüzeltek a benyomulókra; egy közülök meghalt, kettőt pedig elfogtak.

A mandzsuriai hatóságok november 18-án erélyeshangú tiltakozó jegyzéket nyújtottak át a

TÓKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

FERENC JÓZSEF KESERŐVIZ

charbini szovjet főkonzulkan és hangsúlyozták, hogy az akció katonái célja miatt nem lehet azt a korábbi tévedésen alapuló határsértésekkel összehasonlítani.

ROOSEVELT

amerikai elnök tudvalevően újra elküldte Londonba különkövetét, Harrimant. A különkövet kedden megérkezett Londonba. Harriman kijelentette, hogy az Egyesült Államok segíteni akarnak nemcsak Angliának, hanem a Szovjetunióknak is, jelenti a MTL.

Ugyanezért a Szovjetunióban elő nemzetiségek szövetsége nyílt levelet intézett Roosevelthez és Churchillhez. Az emberiség nevében intjük Önöket, — írják a nyílt levélben, — ne nyújtsanak segédkeztet az emberiség esküdt ellenségeinek.

AZ AMERIKAI HAJÓK FELFEGYVERZÉSÉNEK SORRENDJE

Knox amerikai tengerészeti miniszter kedden közölte a kereskedelmi hajók felfegyverzésének sorrendjét. Eszerint az Egyesült Államok és Anglia közt szolgálatot teljesítő gőzösöket fegyverzik fel elsőknek. Ezután következnek a Vörös tengeri forgalmat fenntartó hajók felszerelése és utolsónak fegyverzik fel az Atlanti óceán déli részén közlekedő gőzösöket.

AZ ANGOL HADVEZETŐSÉGBEN

sorozatatos változások következtek be. A Newyork Times londoni levelezője a brit hadvezetésben bekövetkező átcsoportosítással kapcsolatosan közli, hogy Dill, a vezérkar eddigi főnöke egy brit biztost számára szokatlan nyilatkozatban a fiatalabb hadvezetés szükségét hangoztatta. Dillt igen sokszor bírálta azért — írja a levelező, — mert nem volt elég vállalkozó kedvben. Dill és Churchill között nincs nyílt véleménykülönbség, azonban mégis biztos, hogy nyugdíjvonulásának ideje igen jól jött a Churchill kormányának. A levelező kiemeli, hogy Brooke, Dill utóda hosszabb idő óta élvezi Churchill bizalmát.

A NÉMET KÜLÖGYI SAJTÓ- FŐNÖK LÁTOGATÁSA ANKARÁBAN

Ankarai jelentés közli, hogy dr. Schmidt, a német külügyi hivatal sajtóosztályának jelenleg Ankarában tartózkodó vezetője, tegnap meglátogatta dr. Selim Sarpert, a török sajtóigazgatóság vezetőjét. Kíséretében megjelentek dr. Paul követe és Seiler német sajtóattasé. Dr. Sarpert a látogatást a Palace hotelben viszonzta. Dr. Schmidt és kíséretének tagjai ma különrepülőgépen Isztanbulba utaztak.

A WILHELMSTRASSE SEYSS-INQUART BESZÉDÉRŐL

Seyss-Inquart, Hollandia birodalmi helytartójának legutóbbi beszédével kapcsolatban feltett kérdésre a Wilhelmstrassen kijelentették, hogy a német politika magáévá tette az európai szolidaritásról szóló és az ellenség által olyan gyakran hamisan használt jelmondatot.

Fényképet, fényképnagyítást
Burg József fotoszalonból
Hangya bérház

Kijelentették továbbá, hogy olyan módon fogják rendezni a többi európai állammal való kapcsolatokat, amely a jövőben ki fogja zárni, hogy bármelyik külső hatalom ezeket a népeket egymással szemben kijátszhassa.

A megoldás természetesen esetek szerint más és más lesz.

Hollandiával kapcsolatban nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy a holland nép származása és történelme folytán állandóan szoros kapcsolatban volt a birodalommal.

Arra a kérdésre, hogy milyen módon rendeződnek a kapcsolatok az egyes országokkal való viszonylatban, a Wilhelmstrassen hangsúlyozták, hogy erre a kérdésre túlkorai lenne konkrét választ adni. Hangsúlyozták azonban, hogy a háború egyáltalában nem tartóztathatja fel az európai újjárende-

Magyar jelentés

Lendületesen előretörték a szövetségesek Rosztovnál

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szövetséges csapatok a kelet-ukrajnai arcvonal egész déli szakaszán lendületesen előretörnek és különösen a Rosztov körül védekező szovjet erőket szorították

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

A keleti arcvonalon új eredményes támadások eredményeképpen az utolsó három nap harcai során több mint tízezer foglyot ejtettünk és 171 harckocsit semmisítettünk meg.

A szabasztopoli erőd ellen intézett légtámadások eredményeképpen heves robbanások keletkeztek a hajógyárakban és robbanóanyagraktárakban. A kikötőkben bombatalálat megrongált egy nagy szállítóhajót.

A szerdára virradó éjszakán német harcigépek bombatámadásokat intéztek Moszkva és Leningrád katonai beren-

Leningrádban népbiztosokat is kivégeztek

Berlin, nov. 19. Mint a Német Távirati Iroda értesül, a november 18-án Leningrád térségében elfogott bolsevisták jelentik, az újabb agyonlövészeknek ezúttal sok népbiztos is áldozatul esett.

A városparancsnok által elrendelt halálos ítéleteket azzal okolják meg, hogy a népbiztosok a csapatoknál kötelességüket elmulasztották és hanyagságukkal hozzájárultak a katonák hangulatának megrontásához. A népbiztosokat ugyancsak felelőssé tették a sikertelen leningrádi kiférési kísérletekért is. Mint a foglyok jelentik, hogy még elrettentőbb legyen ez a

A Dnyeper partján megindul az új élet

(A m. kir. honvéd haditudósító sz. ad közlése.)

A Dnyeper menti Dnyepropetrovszky, amely a Donac medence felé irányuló nagy támadás egyik legfontosabb felvonulási útján fekszik, most valóságos tengelyváros. Minden útkereszteződésnél táblák jelzik az irányt — három nyelven. Például:

- Brüske.
- Híd.
- Ponte.

Es az utakon, a háromnyelvű táblák útmutatása mellett német, magyar és olasz oszlopok robnognak teljes sebességgel a híd felé s a hídon át, keresztül. A híd előtt és a rövid phenoknél vidáman, egymást a nyelvi különbségek ellenére is meglepő jól megértve, barátkoznak a szövetséges haderők vitézei. A szovjet hadsereget csak a vissza-felé özőnlő hadifogoly vöröskatonák tüzereinek kopott, siralmas serege képviseli. Es az egész képet összelőtt, leégett házak romjai mellett nézi szédülten az ittmaradt lakosság.

APOLLO Filmszínház

CSAK 16 ÉVEN FELÜLIEKNEK!

Enyhítő körülmény

A legszellemesebb francia vígjáték. — Ötlet, humor, vidámság, zenei slágerek.

éses folyamatát. Ellenkezőleg, inkább meggyorsítja azt. Az európai államok bajtársi, elválaszthatatlan blokkban tömörültek a terjedő hatalmak ellen.

Arra az újabb kérdésre, hogy az egyes államoknak az európai háborúban tanúsított magatartása befolyással van-e elkövetkezendő helyzetükre, a Wilhelmstrassen kijelentették, hogy a háború alatt tanúsított magatartást a birodalom természetesen nem felelti majd el.

szűk térre. A nagyszámú hadifogoly és a zsákmány számbavétele még folyamatban van.

A magyar csapatok körzetében jelentősebb harci tevékenység nem volt.

dezései, valamint az ellenségnek a központi arcvonalon lévő hátsó összekötő vonalai ellen.

A német légi erő a november 19-ére virradó éjszakán nagyméretű bombákkal árasztotta el a brit sziget, mindenek előtt pedig a keleti partvidék kikötőit s ellátási územelt.

November 9-ike és 15-ike között a szovjet légi erő összesen 232 gépet veszített. Ezek közül 122 légi harcok során, 44 a német légharító tüzérség tüzeiben, a többi pedig a földön pusztult el. A német légi erő az említett idő alatt a keleti arcvonalon csak 24 gépet veszített el.

tisztogatás, a többi népbiztost bizták meg az agyonlövészek végrehajtásával. (MTI.)

Berlin, november 19. (Német I.) A német légi haderő kedden az egész keleti arcvonalon ismét szakadatlanul támadásban volt. A német bombák zápora hullott egész sor szovjet repülőgépre. Nagyszámú szovjet repülőgépet szétromboltak, vagy harcceptelenné tették. A Moszkva körüli térségben német repülők vasútvonalak ellen intéztek támadásokat. A déli szakaszon a német harci repülőgépek támadásai Szabasztopol kikötője ellen irányultak. Egy közepes nagyságú szállítóhajó súlyosan megrongálódott. (MTI.)

A várost a vörösök bombázták és lőték széjjel, mégpedig a polgári lakosság segítségével. Bizonyítják ezt a német katonai parancsnokság régi plakátjai, amelyek még most is ott viritanak a füstös, bedőlt házfal-romokon s melyek elrettentő büntetést helyeztek kilátásba azok ellen, akik a folyó túlsó partján állott vörös tüzérséggel összeköttetésbe léptek, gyújtogattak, vagy rakéta-pisztollyal jelzéseket adtak le.

A kegyetlen szigorra nagy szükség volt, hogy megmenthessenek egy orosz várost — a bolsevisták ellen. Ellenkező

esetben a város és a lakosság még nagyobb részét pusztította volna el a vörös tüzérség.

De itt már vége van a harcnak. És mialatt a tengelycsapatok a honvéd utaszkok által vert hídakon győzelmesen vonulnak tovább, az egyre messzebb toló front felé, a bálmulatosan alapos német szervezés már meg is kezdte a helyreállítás, az újjáépítés munkáját.

Mindennél ékebben beszélnek erről az építő munkáról egy-egy kormos téglafal plakátjai. Az egyik arról intézkedik, hogy a nem teljesen elpusztult épületeket hogyan kell minél előbb kijavítani és lakhatóvá tenni. Ha nincs más mód, maguknak a háztulajdonosoknak kell hozzájárulniuk a munkához, de záros határidőn belül nem maradhat törött ablak, fűthetetlen lakás, vagy tető nélküli ház a városban. Még azt is felsorolja, hogy honnan lehet építőanyagot beszerezni s ablaküveg helyett milyen pótlanyagok használhatók.

A másik falragasz az élelmiszert rendez. Intézkedik üzletek megnyitására és étkeztetőhelyek felállításáról. Katonák ezeken a helyeken külön engedély nélkül semmiféle élelmiszert nem vásárolhatnak, hogy ezzel se rövidüljön meg a lakosság. Plakát szabályozza a lakásrészek területének négyzetmétereit alapján, fillérményi pontossággal meghatározva. Kihirdetik a „Judarat” zsidótanács megalakítását, mert „a város vezetősége a zsidók ügyével nem foglalkozhat.” Közli egy plakát még azt is, hogy a rendbehozott iskolákban megkezdődött az I.—X. osztályos tanulók összeírása. A tanítás megkezdésének az időpontját külön közli majd.

A városi villamos egyik vonalán ma nyílt meg a forgalom. Az első kocsik — oldalukon gránátzilánkok tenyérnyi emlékeivel — zöld lombokkal feldíszítve utasokkal zsúfolva kezdtek meg útjukat az összelőtt uccasorokon.

Egy-két üzlet is megnyílt már. — A megmártó raktárak készleteit nem szabad elrejtetni, hanem ki kell árusítani. A Karl Marxprospekt két leégett épület között egy épenálló nagy áruház már berendezte az első kirakatot is. Százan és százan állanak előtte naphosszat és gyönyörködnek a szokatlan, különös látványban. A kirakat ugyanis tele van ragyogó, csillogó karácsonyfadíszekkel. Ez maradt meg az áruház legelső raktárának mélyén, ahová lehoradták 25 évvel ezelőtt, mint használhatatlan árut.

Megjelent az első újság is. Egy megpörkölt tetejű bódé előtt félkilométernyi sorban lészorognak a hírekre, nyomtatott betűkre kiéhezett emberek, kezükben szorongatva az előkészített kopjákát.

A tengelycsapatok gépszörnyeteget egyre dübörögnek tovább s körülöttük és nyomukban pedig így indul meg az új és felszabadult élet.

Finn kézre került egy szovjet rádióállomás

Helsinki, nov. 19. (Stefani): Az Omega taven működő finn gyorsnászádok elfogtak egy szovjet gőzöst, amely Sorgavai rádióállomás felszerelését szállította. A szovjet ugyanis ezt a rádióállomást leszerelte s másutt szándékozott felállítani. (MTI.)

Vígyszínház mozgó

Budapestet is megelőzve!
A legizgalmasabb kómtörténet:

Akit elkap az ár!

A legérdekesebb új magyar film. Irta: Csörögi Bolgár Géza.
Főszereplők: SIMOR ERZSI, HIDVÉGHY VALÉRIA, Somogyi Nusi, Földényi, Mihályffy.

Kémek, ellenkémek, kémelhárítók! — A szerelem a kémkedés szolgálatában! — Küzdelem a földalatti szervezetek ellen!

Bemutató ma!

Varga miniszter a kereskedelem problémáiról, az áruellátásról, az árucseréről és a közellátásról

A képviselőház tegnap a kereskedelmi tárca költségvetését tárgyalta. Varga József miniszter a felszólalások után részletesen nyilatkozott a kereskedelmi tárca körébe tartozó kérdésekről.

Beszéde elején hangoztatta, hogy a kereskedelem és a közlekedés lényegében a nemzetgazdaság vérkeringése és ennek biztosítását tartja ma a tárca legfontosabb feladatának. Elsődrendű kötelességének tekinti a kereskedelmi politikában az áruelosztás helyes lebonyolítását, a kellő számú, megfelelő képzettségű, megbízható keresztény kereskedőreteg érvényesülését és megerősödését, a közlekedési politika terén pedig a legcélszerűbb közmunkák és beruházások biztosítását. Fokozott gondot fordított a tárca ügykörében a szociális kérdésekre.

A belkereskedelem terén a közellátás kérdései nyomultak előtérbe. Ezeknek a feladatoknak az ellátására a múlt év végén a közellátási miniszter kapott megbízást, akit nehéz és felelősségteljes munkájában teljes erejével támogat. Az együttműködés két legfontosabb iránya az áruelosztás és a kereskedők kijelölése. Az áruelosztás irányításában az érdekeltségekből alakított és az elmúlt év során jól bevált áruellátó biztosság révén kíván közreműködni. A kereskedői kijelöléseket újabbban a közellátási miniszter vele egyetértőleg fogja megtenni.

Átállítás, ellenőrzés, hitelezés

A belkereskedelem területén egyes szakmákban, például a rizsnél a kereskedelem átállítását, a kereskedők áru-ellátásának ellenőrzését végző végrehajtó módon, hogy az áruellátásban csak keresztény kereskedőket részesít.

Ugyancsak az áruellátás útján folyamatban van a vaskereskedelem átállítása is. A vásárokon, piacokon és búcsúkon történő árusítást különengedélyhez kötötte s ennek folytán mintegy 15 ezren estek el a vásározi kereskedői tevékenység további gyakorlásától. A honvédelmi törvény alapján a határsávban 74 zsidó fogadó, szálloda és pénzüi iparengedélye vonatott vissza. Kárpátalján nagyszabású akció keretében mintegy 500 főnyi kereskedő települhetett le. A kijelölt kereskedőket, különösen pedig a nagykereskedőket a közellátási miniszterrel együtt ellenőriztetni s ha nem megfelelő működést fejtenek ki és bűntudatos tevékenységet folytatnak, a kijelöltől haladéktalanul visszavonják az engedélyt.

Az iparjogosi kérelmeknél különösen ügyelni kell arra, hogy a zsidó tőke csak a keresztény magyar érdekeknek megfelelő keretek között érvényesülhessen. A kereskedők hitelezésének kérdésével állandóan foglalkozik. A már évek óta folyamatban levő kiskereskedelmi hitelkezelőhöz újabb 20 millió pengős hitelkeret létesítése járul.

Uj kereskedő nemzedék nevelése

A miniszter ezután a magyar kereskedőnemzedék neveléséről beszélt. Örömmel állapította meg, hogy a magyar társadalom széles rétegeiben tudatosá vált a gazdasági pályák jelentőségének felismerése. Sajnos azonban, hogy egyesek félreértették a kormány új keresztény kereskedőnemzedék nevelésére és az utánpótlás kialakítására irányuló szándékát s a kereskedelmi jellegű foglalkozást még mindig olyannak tekintik, amely nyugdíjas tisztviselők számára való. Hiányzik az az elismerés, hogy a gyakorlati pályákon elkerülhetetlenül szükséges ismeretanyag nem máról holnapra elsajátítható studium.

Az örsékváltás csak átmeneti jellegű mozzanata annak a folyamatnak, amelyet valóban a magyar kereskedelem megteremtése végett kell megvalósítanunk. Teljes eredményt csak esztendő célutadatos munkája hozhat. Hiszen évszázados hibákat kell kiküszöbölniük, mert a közfelfogás még mindig nem értékeli kellőképpen a keres-

kedelmi foglalkozás nemzeti és nemzetgazdasági jelentőségét. A magyar jövő szempontjából fontos az új kereskedői réteget nem egyszerűen csak átállítani egyénekből, hanem megfelelő fiatalokból toborozni. Aki ezek közül akar és tud dolgozni, azt a kormány támogatja továbbképzéssel, önállósággal és hitellel.

Bújtatás és a megengedett üzleti összeköttetés

A miniszter ezután a bujtatás, a strohmannság elterjedéséről beszélt. Sajnálatos, hogy tag lekiismeretű keresztény emberek anyagi ellenszolgáltatások fejében hajlandók magukat tiltott üzleti célok szolgálatába állítani.

E téren hármas a feladat. Meg kell állapítani a határt a bujtatás és megengedett üzleti összeköttetés fenntartása között. Gondoskodni kell a bujtatási esetek erőves felderítéséről és kerülhetetlenül el kell járni a bujtatók ellen. Szabályozást igényel a kereskedelem és szövetségek viszonya is. Azt a törekvést, hogy a kezdő keresztyén kereskedők pozícióikat megerősíthessék, minden eszközzel támogatni fogják. A közeljövőben általánosságban kodifikálják a vásári közigazgatást.

Uj javaslatok

Az üzleti áruforgalomról szóló törvényjavaslat már az országgyűlés előtt van s rövidesen beterjeszti az ipari munkának vasárnapokon és ünnepnapokon való szüneteltetéséről szóló törvényjavaslatot.

A kereskedelem képzéséhez költéséről szóló törvénytervezet elkészült s az érdekeltségek tárgyalás végett megkapták.

Külkereskedelmünk

A miniszter ezután részletesen foglalkozott a külkereskedelem problémáival, rámutatva, hogy külkereskedelmi forgalmunk túlnyomórésze, mint már a háború előtt is, külföldi javakra esik. Árucseréknél vezető helye Németországnak. Mezőgazdasági termeléseink sok vonatkozásban igazodnak a német fogyasztáshoz, amely mezőgazdasági cikkeinket a termelés rentabilitását veszi át, ipari termeléseink pedig elszakít a tengerentúli beszerzési forrásaiktól, mindig jelentősebb mértékben támaszkodnak a német külkereskedelem révén beszerezhető nyersanyagokra és félgyártmányokra.

Az olaszokkal megkötött kereskedelmi megállapodás szintén olyan árucseréforalmat igyekszik lehetővé tenni, amely már számot vet a háború okozta rendkívüli szükségletekkel és kidomborítja a kölcsönös segélynyújtás elvét. Ennek az elvi megállapodásnak a következménye, hogy a marhára vonatkozó kivételi kontingensünket felemeltük. Az olaszok a jelenlegi nagy nyersanyaghiány ellenére is textiliparunk számára annyira fontos műrost-kontingens jelentős mértékben emelték. Másrészt székelyföldi fát és burgonyát szállítunk Olaszországba. A szállítási nehézségek kiküszöböléséről az olaszok gondoskodnak. Romániával való külkereskedelmi forgalmunk az utóbbi időben összességében még Szlovákiával való árucseréforalmunk örövendesen fejlődik.

Posta és vasút

A miniszter ezután a közlekedési kérdésekre tért át.

A keleti és erdélyi országrészek visszatérése különleges feladatok elé állította a kormányzatot. A teljesen leromlott úthálózat helyreállítása, a hiányzó vasúti összeköttetés megteremtésének munkálatai nagy költséget jelentő közlekedési problémák megoldását tette szükségessé. Ennek tulajdonítható, hogy míg tavaly a közlekedési beruházásokra csak 94 millió pengő, addig a mostani költségvetésben 182 millió pengő irányoztunk elő.

Az útpályáról szólva a miniszter

rámutatott arra, hogy az 1941-re megállapított 9 millió pengővel szemben 1942-re 25 millió pengő irányzott elő állami közutak átépítésére. A medvei dunai híd előreláthatólag 1942-ben elkészül. A polgári Tisza-híd közvetlen befejezés előtt áll és még ebben az évben átadják a forgalomnak. A háború továbbterjedése a folyami hajózás jelentőségét nagymértékben megnövelte.

A gépjárműközlekedésről szólva rámutatott a miniszter arra, hogy az üzemanyagok hiánya miatt különféle korlátozásokat kellett behozatni.

Közlekedési kérdések

A miniszter ezután rámutatott arra, hogy a posta állandó aktív mérlege 1942-re is kedvező, mert 183 millió pengő kiadással szemben 211 millió pengő bevétel van előirányozva. A postahálózatot a pénzügyi lehetőségek között kívánja fejleszteni. A MÁV-ról szólva a miniszter örömmel állapította meg, hogy a MÁV a rendkívüli állapotokban is megfelelt azoknak a súlyos feladatoknak, amelyek a szükséges kocsipark nélkül megnevezett vonalhálózat háborús követelményei és gazdasági igények hátrítottak ár. Az üzem költségvetésében mutatkozó 65 millió pengő hiányt az idezi elő, hogy a halaszthatatlan beruházások fedez-

sére nem volt elégséges a rendes kezelésben várható 43 millió pengős felesleg, hanem azt a legsürgősebb szükségletek figyelembevételével 105 millió pengőre kellett emelni a beruházást. Hogy a fele gördülőanyagbeszerzéssel járó hiányt enyhítsék, 52 mozdonyt, 3 gyorssínautót és 2200 különféle személy- és tehergépkocsit rendeltek. A gördülőanyaghiány (a visszacsatolt keleti országrészre eső mozdonyt és kocsiparkot nem kaptuk meg) a MÁV-ot nehéz feladatok elé állította.

A vasúti menetrend nem változik

A MÁV személyszállító menetrendjét a legszűkebb terjedelemben kell tartani és ezért szükség van a menetrend gyakori változtatására is. A vasúti menetrend terjedelmét a már szűk szabott nyári teljesítmény fenntartásával a tél folyamán nem kívánja megváltoztatni a miniszter végül foglalkozott a tárcával kapcsolatos szociális ügyekkel, hangsúlyozva azt a törekvést, hogy a munkásság jogos kívánságait az adott pénzügyi lehetőségekhez mérten kielégítse.

A miniszter beszédét nagy tetszéssel fogadták. A Ház a tárca költségvetését elfogadta.

Interpellációk éjfélig

Ezután áttértek az interpellációk meghallgatására. Gróf Teleki Béla, az Erdélyi Párt elnöke a marosvásárhelyi és kolozsvári munkásokhoz ügyben intézett interpellációját a belügyminiszterhez. Pápay István a zsidó-bujtatás megakadályozását sürgette. Mester Miklós az erdélyi tisztviselői állások betöltése körül általa tapasztalt visszasságok megszüntetését kérte. Paczolay György a egyes házasságokból született gyermekek vallásának jogi szabályozását sürgette. Pukovics József a felvidéki földkérdésnél tapasztalható visszasságokat tette szóvá. Gróf Serényi Miklós kifogásolta, hogy a kiutasított zsidókat visszaengedik az országba és Erdélyben „rendes magyar embereket üldöznek”. Ugyancsak ő második interpellációjában azt tette szóvá, hogy egyes budapesti iskolákban feltűnően sok a zsidó. Süttő Gyula az OTI-nál előforduló visszasságokról interpellált. Bakó László a Sertésforgalmi Egyesülés elnökének, gróf Pálffy Józsefnek működését kifogásolta. Gróf Pálffy József személyes megítéléséről a című szóval fel s visszautasította Bakó vádjait. Matolcsy Máttyás a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank földvásárlásairól interpellált.

Matolcsy második interpellációjában Jurka Fláviusz ny. román prefektus máramarosi főispáni kinevezése ellen tiltakozott.

A belügyminiszter válaszában rámutatott arra, hogy mielőtt a főispáni kinevezést előterjesztette, az interpelláló képviselők által felhozott vádak alaposan kivizsgálta. A főispáni kinevezéséért teljes felelősséget vállal. Semmi okot nem lát fennforogni, amely korábbi intézkedésének megváltoztatására késztené. A választ a Ház tudomásul vette.

Rapesányi László az országos izraelita nevelési alap költségvetési juttatását kifogásolta a kultuszminiszterhez intézett interpellációjában. Boér Ágoston, továbbá vitéz Zerinyi Szilárd a köz- és magánisztviselők, nyugdíjasok és hasonló állásúak fizetésének felemelését kérte.

Budinszky László azt állította, hogy az internáló táborokból a zsidókat zsidó ügyvédek kimentik.

Ince Antal a parlamenti Széchenyi-emléktábla leleplezése alkalmával előadott ünnepi ódának egy strófáját kifogásolta. A kultuszminiszter választ tudomásul vette.

Ince Antal másik interpellációjában szövegeltte, hogy a József nádor műgyűjteményben egy zsidó egyetemi hallgató ölmosszattal fejbevert egy keresztény műgyűjteményi hallgatót.

Hóman Bálint kultuszminiszter válaszában rámutatott arra, hogy az egyetemeken a zsidó hallgatók száma 1930 óta 6 százalékos. A kettős zsidótörvény óta az egyetemeken kb. 2,3 százalékos zsidó van. A műgyűjteményen 3,2 százalékos a zsidó hallgató s a mezőgazdasági karon, ahol a törvény 12 százalékot engedélyezett, csupán 6,1 százalékos. Ebben az évben a zsidó aránya száma lejjebb szállt a műgyűjteményen, az I. éves hallgatók közül 2,1 százalékos zsidó. A mezőgazdasági karon, ahol az interpelláló képviselő úr által előadott eset történt, csupán 1 százalékos van az I. évesek között. A zsidó egyetemi hallgatót egyébként a műgyűjtemény tanácsa eltiltotta tanulmányainak folytatásától. Sem a tudományegyetemen, sem a műgyűjteményben semmilyen intézkedésre törvényes alapon szükség nem lát. A Ház a választ tudomásul vette.

Rajniš Ferenc a zsidó kézen levő tőkék nagyobb fokú ellenőrzését kérte. Vajna Gábor szintén szövegelt az egyetemi zsidó verekedést.

Az ülés 12 óra előtt néhány perccel ért véget.

Képletes sztrájk Amerikában

New York, nov. 19. (Német TF) Az »Associated Press« glasgowi jelentése szerint 100.000 olydesidesi hajóépítő munkás azt tervezi, hogy naponként félórás képletes sztrájkot fog tartani a béremelésre vonatkozó követelések támogatására. A sztrájkot kedden megkezdték. (MTI)

Hungária filmszínház

Ma utoljára

a könnyű és mosoly filmje: az

Elsodort asszony

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor!

Híradó!

Holnap: ROSE MARIE!

Nelson Eddy és Jeanette

Mac Donald főszereplésével!

Rádió

12 havi
részletre

Horváth Sándor
Hunyadi 18. Telefon: 17-57.

3. OLDAL.

Zelinger és Varjassy érdemkeresztjeit ma adják át ünnepélyes keretek közt

Mint megírtuk, a Kormányzó Ur Ófőméltósága id. Zelinger Ede címfestőmestert és id. Varjassy Imre kovácsmestert az iparban és a közéletben szerzett kimagasló érdemeikért arany érdemkereszt-tel tüntette ki.

Az Ipartestület ünnepélyes keretek között nyújtja át a két kiváló iparosnak a nagy kitüntetés és ezért ma, csütörtökön este hét órakor az Ipartestület dísztermében nyilvános átadási ünnepélyt rendez.

Megnyílik a Népszerű Főiskolai Tanfolyam

Milleker professzor színes képei Székelyföldről. — Pap Károly professzor Széchenyi korabeli irodalomról.

Szerdán a Déri-múzeum előadótermében nagyszámú közönség jelenlétében nyitotta meg a Tisza István tudományegyetem Népszerű Főiskolai Tanfolyamát dr. Hankiss János egyetemi professzor, a tanfolyam rendezőbizottságának elnöke.

Megnyitójában örömmel állapította meg, hogy a közönség szeretettel ragaszkodik és hűséggel kitart a már majdnem két évtized óta működő tanfolyam előadásai mellett. Kegyelettel emlékezett meg néhai dr. Darkó Jenő egyetemi ny. r. tanárról, aki évek hosszú során át hivatott és hűséges vezetője volt a tanfolyamnak. Végül jelezte, hogy első előadásunk az ünnepélyi jegyében zajlik le, amikor az idők két nagy aktualitásának, a visszakerült Székelyföldnek, majd Széchenyi szellemének áldozunk, kitűnő előadók megemlékezésével.

A nagy tetszéssel fogadott rövid, de annál hatásosabb megnyitó után Milleker Rezső dr. egyetemi professzor tartotta meg Színes képek a Székelyföldről című előadását.

Képeken ivonult előtűnik a Székelyföld. Láttuk a Gyergyó medencét, a Gyilkos tavat, a Békás patakokat, a Csiki medencét, Csikszerdahelyet, Székelyudvarhelyet, Borszékét, Szovátát. A közönségnek nagy élvezetet nyújtottak az előadó professzor által készített színes felvételek, amelyek sokkal hatásosabbak, mint az egyszerű fotógráfia. De még inkább élvezte a professzor kitűnő közvetlen, őszinte meleg szavait, melyeket hol a hazafiai lelkesedés tett ünnepélyessé, máskor pedig mély lélekbeli fakadó szellemessége kedvessé és vonzóvá.

Azután Pap Károly dr. egyetemi ny. r. tanár tartott mélytartalmú előadást a Széchenyi korabeli magyar irodalomról. Ismertette a reformkor nagy munkásságát, amely Széchenyi szellemében évek alatt tudta pótolni századok mulasztásait. Korszakos lángelméket szült ez a kor, amikor megvetette a modern nemzeti magyar állam alapját. Ismertette a reformkor közgazdasági munkásságát, amikor utakat épített, folyókat szabályozott, magyar gyáripart fejlesztett, magyar bankot alapított és kitűzte a kor nagy irányelvét, hogy ne a múlt fájdalmait emlegessük, hanem a jövőt teremtsük meg. Ez a kor az irodalmat is új eszmékkel látta el. Kibékítette a klasszikai és nemzeti elvet és megoldotta a népköltészet problémáját, amely akkor uralkodó gondolata volt az egész Európának.

A nagy tetszéssel fogadott előadást a közönség lelkesen megtapsolta.

Egyszerre két asszonyt gázolt el a villamos a budapesti Nemzeti Színház előtt

Budapestben a jobbrahajtási rendelet következtében ismét újabb balesetek történtek. Ezek közül három könnyebb kimenetelű volt. A Nemzeti Színház előtt azonban két asszony került egyszerre a 6-os villamos kereké alá. Luks Béláné és Deutsch Árpádné gyári munkások akartak áthaladni az úttesten és nem vették észre, hogy az EMKE kávéház felől villamos jön. A két nő lelépett a gyalogjáróról, bár a lámpa tiloslat mutatott. A villamos a két egymásbakaroló nőt elütötte, mindketten a kerekék alá kerültek és életveszélyes sérülésekkel szállították őket kórházba.

A magyar református lelkipásztori kar üdvözlését Révész püspök tolmácsolja Ravasz László püspök előtt

A Dunamelléki Református Egyházkerület ma, november 20-án tartja Budapesten a Kálvintéri templomban évi rendes közgyűlést. Kiemelkedő és országgraszáló ünnepélyes része lesz ennek a közgyűlésnek D. dr. Ravasz László püspökségének húszéves jubileumára.

Az üdvözlők sorában előkelő helyet foglal el a magyar református lelkipásztorok kara, melynek nevében D. dr. Révész Imre püspök üdvözlő Ravasz püspököt húszéves püspökségének jubileuma alkalmából.

Magánosok már csak november 30-ig kötelesek elfogadni az ezüst 1 és 2 pengősöket

Illetékes helyről felhívják a közönség figyelmét arra, hogy az 1 és 2 pengős ezüstérméket magánosok már csak november 30-ig kötelesek fizetésül elfogadni. Az állami és egyéb közpénztárak, tehát a postahivatalok is, az 1 és 2 pengős ezüstérméket még december hó

31-éig fogadják el fizetésül, a Magyar Nemzeti Bank intézete pedig ezeket az érméket még 1942 január 31-éig cseréli át alumíniumérmékre. A közönségnek ezért érdekében áll, hogy az 1 és 2 pengős ezüstérméket átcsereléséről minél előbb gondoskodjék.

Miskolc 60.000 pengő erdélyi kölcsönt jegyez

Miskolc, november 19. Az erdélyi nyereségekötvények miskolci jegyzésével kapcsolatban dr. Fekete Bertalan polgármester nyilatkozott a Magyarországi miskolci tudósítója előtt:

— Abban a reményben vagyok — mondotta, — hogy Miskolc város közönsége, üzemei, vállalatai és intézményei a hagyományos lelkesedéssel és áldozatkészséggel veszik ki részüket az erdélyi kötvények jegyzéséből.

— A jegyzések megnyitásaként a törvényhatóság legközelebbi közgyűlésének előterjesztést teszek 100 darab nyereségekötvény jegy-

zésére a városi törzsvagyon alapja terhére, 100 darab kötvény jegyzésére a gyámpénztári alap terhére, végül hazafias gondolkozású tisztikarunk kérésére javasolni fogom, hogy a város 100 kötvény erejéig vállalon készítteti a városi tisztviselők által eszközölt kötvényekért. Ilyenformán Miskolc városa 60.000 pengő értékű erdélyi kölcsön jegyzésében.

Bizonyára Debrecen is tekintélyes összeggel vesz részt az erdélyi kölcsön jegyzésében.

Önálló ügyosztálya alakult a debreceni szociális ügyosztály

Debrecen város törvényhatósági bizottsága már régebben elhatározta, hogy a szociális ügyosztályt átszervezi és teljesen önálló, külön hivatallá fejleszti.

Mint értesülünk, ez most megtörtént. Dr. Kupinszky Sándor tanácsnok vezetése alatt maradt továbbra is a szociális ügyosztály, amely eddig a IV. kulturügyosztály egy része volt. Mostantól kezdve azonban IX. ügyosztályként teljesen önálló hatáskörű tevékenységet fog kifejteni.

A szociális ügyosztály rendkívül sokirányú segítő munkára hivatott, amely most a háborús viszonyok miatt csak sokszorozódott. De a bekövetkező békevilágban is

nagy feladatok várnak rá, különösen a családvédelmi területen.

Dr. Kupinszky Sándor tanácsnok nagy szaktudással, sok szívósággal, minden szenvedés iránt nemcsak megértéssel, de azonnali segíteni akarással irányítja az ügyosztály munkásságát. Tisztviselői kara hasonló szellemtől áthatott, türelmes, szolgálatkész, igazi krisztusi szeretetet sugárzó, egyre növekvő számú csapat. Sok könnyet letöröltek már a nagycsaládok tagjai szeméből. Az önállóság természetesen nem jelent mást az ügyosztály számára, mint a munkában több függetlenséget, nagyobb gyorsaságot és ha lehet, még kevesebb bürokráciát.

Összeíró biztosok járják újra a várost

Gabonalap elszámoltatás, hízósértések összeírása stb.

A M. Kir. Közellátási Miniszter rendeletet adott ki, hogy a kenyérgabonára és takarmányra nézve el kell számoltatni mindazokat a gazdaságokat és háztartásokat, amelyek gabonával rendelkeznek. Ezzel kapcsolatban összeírják a gazdaságok állatállományát és a gazdaságok nélküli sertéstartók állományát is azért, hogy az állatok számára szükséges takarmányt a hatóságok megállapíthassák és kintalják, illetve a gazdánál hagyják.

Körülbelül száz számlálóbiztos járja a város belsőségét, továbbá a kertészeket és a telepeket. Minden házba és minden lakásba bemennek és a háztartás fejének személyi adatait még az olyan lakásokban is felveszik, — nemleges jegyzékbe, — amelyek gabonával nem rendelkeznek, illetve sertést sem hizlalnak.

Ezzel kapcsolatban az összeírás vezetősége arra kéri a város közönségét, hogy gabonalapját mindenki tartsa készen az összeírás

tartama alatt (november 20-tól november 28-ig) és mutassa be a számlálóbiztosnak, mert bizonyos adatokat a gabonalap alapján kell bejegyezni a kérdőívbe. A loval, szarvasmarhával, juhval, kecskével és sertéssel rendelkezők tartásukra az állatlétszámukra vonatkozó adatokat. A hízósértések névlistáját is kérdezzék meg, hogy melyik sertés melyik hónapra lesz kész, azaz melyik hónapban vágható le. A szarvasmarhánál külön kell megadni a tenyészbikák, tehenek, igazsókrok, sörök, növendékmárhák és félévesnél fiatalabb borjúk számát. A sertést mindenkinél összeírják, a többi állatot csak azoknál, akiknek gabonalapjuk van.

Tartsa készen mindenki a cukorjegyét is, mert annak a számát is fel fogják jegyezni az összeíró biztosok.

Személyi adatokat minden háztartás fejéről felvesznek, még az albérlőkről is. Ezek a személyi adatok a következők: 1. A családfő

neve 2. Foglalkozása 3. Zsidónak tekintendő-e, vagy nem. 4. A háztartásában élők száma. 5. Pontos lakáscím. Ezeket az adatokat az ügynevezett „nemleges” jegyzékbe veszik fel. Ugy a pozitív adatokat tartalmazó, mint a nemleges jegyzéket a háztartás fejének — távolléte esetén helyettesének — aláírásával kell igazolni.

Az összeíró biztosok utasítva vannak, hogy a közönséggel udvarias formában érintkezzenek. A közönséget is arra kéri az összeírás vezetősége, hogy fogadják őket szívesen. A kormány ezt az összeírásról az ország rendkívül fontos érdekeire való tekintettel rendelte el. A számlálóbiztosok, valamint a helyi hatóságok csupán végrehajtói a rendelkezésnek. Az egész összeírás célja az, hogy a katonaság, a polgári lakosság és az állatállomány élelmezéséről a rendelkezésre álló készletek igazságos beosztásával kellőképpen lehessen gondoskodni. Az összeíró biztosok igazolvánnyal vannak ellátva, amelyet kötelesek felmutatni. Aki ilyen igazolvánnyal nem rendelkezik, azt a közönség jelentse fel a legelső rendőrszemenél.

Debreceni kollégiumi napot rendeznek Turkevén

Turkevén a református egyház presbiteriuma a debreceni Kollégium javára „Kollégiumi Napot” rendeznek. Baja Mihály debreceni lelkipásztor, egyházkerületi tanácsbíró, a kiváló költő, D. dr. Nagy Sándor vallásnár és a debreceni főiskolai Kántus közreműködésével.

Dél előtt a templomban tartandó istentiszteleten imádkozik és prédikál Baja Mihály lelkipásztor. Este hangversenyt rendeznek, melyen Baja Mihály lelkipásztor költeményeiből olvas fel, a Kollégiumi Kántus Szigethy Gyula karigazgató vezényletével ének- és színdarabokat ad elő, D. dr. Nagy Sándor vallásnár pedig felolvasással szerepel, ezenkívül előadásra kerül „Csokonai a professzorok előtt” című korkepe a debreceni Kollégiumi múltjából. A „Kollégiumi Nap” alkalmából megüli perselypénz, valamint a hangverseny listája jövedelme teljes egészében a debreceni református Kollégium fejlesztését fogja szolgálni.

Nagy részvét mellett temették el Máté Ferencet, a kisújszállási karambol áldozatát

Szerdán délután nagy részvét mellett temették el Máté Ferenc 28. éves MÁV zárfékezőt, a múlt heti kisújszállási vonatösszeütközés tragikus áldozatát. A temetésen megjelent Abonyi Gyula állomásfőnök, az üzemvezetőség részéről is többen, azok közül a debreceni vasúttársadalom számos tagja az elhunyt kártársai nagy számban. A II. B) ravatalozóban felravatalozott koporsót koszorúk tömege borította, nagy és igaz részvét nyilvánult meg az elhunyt családja iránt.

Gyászának után Gönczy Sándor ref. segédlelkész mondott megható gyászbeszédet a kötelességet mindhalálig hűsiesen teljesítő, derek vasutas teteme fölött. A gyászbeszéd után a vasutas bajtársak vállukra vették a koporsót és a temetési menet, a zokogó fiatal özvegyvel és mélyen lesújtott családdal az élen megindult a sír felé. A sírnál több MÁV alkalmazott búcsúztatta Máté Ferencet, a jó kártársat, a kötelességet mindig pontosan teljesítő vasutast, aki az orosz harctéren is megállta helyét és sebet is szerzett a haza javáért folytatott küzdelemben. Majd Reszegi Lajos, a Turáni Vadászok Egyesülete nevében mondott búcsúztatót, hangoztatta, hogy szolgálatteljesítés közben érte a halálos szerencsétlenség Máté Ferencet. Fogadalmat tett, hogy özvegyét nem hagyják el. A búcsúztató beszédek és gyászének elhangzása után örök nyugalomra helyezték Máté Ferenc földi temetét.

Rádió

Kerékpár
Csiliár

12 havi részletre

Lévainál

Piac u. 42. PANNONIA.

METEOR MOZGO műsora:

Csütörtökön, pénteken 5, 7, 9 órakor
SZERELEM NEM SZÉGYEN.

Magyar vígjáték.
Szombattól: A kék madár.

Élő kövek

Idegen név alatt — magyar áldozatkészség

A Kollégiumra ám nemcsak az izigvéri magyar származásúak gondoltak és tettek alapítványokat, hanem akik más országokból költöztek be és telepedtek le hazánkban.

Böhm Teofil vásáros 1789-ben Lotzmandból Debrecenbe költözött, ennek fia, Dávid debreceni kereskedő volt, saját házában lakott a Piac uccán 1818. szám alatt. Meghalt 1866 február 15-én. Ezt a házat a helybeli református egyháznak hagyta. A Kollégiumnak hagyta a banki telken levő kilencboglás kaszálóját örökös birtokul. Területe 22 kat, hold és 1490 négyszögöl, Micsoda szép cselekedet, a fiak méltán dicsérhetik atyjuk hűségét a magyar intézet ilyen megsegítéséért.

Özy, Auer Andrásné szül. Hoffer Zsuzsanna, Auer Pál kőműves 1794-ben költözött Debrecenbe Reichenbergből, a családi kötelek létrejötté után a végrendelet különféle céjú öszszegeket sorol fel, 1. 1000 o. é. frt, és 4200 o. é. frt. A főiskola átalakítására 1000 conv. frt. A Kistemplom orgonája felállítására 10.000 frt-ot hagyott, Cegléd uccai házában halt meg 85 éves korában 32 évi özvegység után.

Belényosi Herz János nem pénzzel, de egyéb adakozásával mutat példát és fejezi ki háláját. „Tiszteletes praeceptor uraimnak, kik gyermekésgemti fogva hű dajkáim voltak, hagyok másfél tallért nyomó özbáformájú ezüstkalánt. Az amplissimus debreceni coetusnak a Parensokat három volumenben, az Amériusomat szintén rendelkezésére bocsátom, úgy-szintén Musculust.”

Pfuschmid Kálmán öse, Pfuschmid János Sámuel kereskedő Szepes vármegyéből költözött Debrecenbe 1796-ban. Debrecenben tanult ny. miniszteri tanácsos, 1898-ban halt meg. „Szepespusztai földbirtokom 40 holdnyi árából külön kezelendő örök alapítványként hagyok 10.000 forintot a debreceni ev. ref. főiskolának, esetleg egyetemnek azon rendeltetéssel, hogy ezen összeg kamatai évenként a nevezett főiskola, esetleg egyetlen természet-tani tanszergyűjteményeinek fenntartására, illetve gyarapítására fordítottassanak.”

Az idegen név alatt magyar ügyért áldozni tudó szívek tanúbizonyságai ezek. (si.)

Még néhány összeíró biztost felvesznek a folyamathoz levő összeírásokhoz

Jelentkezni lehet reggel nyolc órától a városi levéltárban.

A mai naptól kezdve folyamatban van a gazdaságok és gabonával rendelkező háztartások elszámoltatása, valamint a házasságok összeírása Debrecen város területén. Ehhez a munkához a tegnap jelentkezteteken kívül néhány számlalóbiztos még ma is felvesznek. Jelentkezés a városi történelmi levéltárban, városi háza, földszint 6. sz. alatt. Elsősorban olyanok jelentkezzenek, akik rovatos ívek kitöltésében már jártasak. Ilyenek például volt községi jegyzők, volt tanítók, adóisztviselek, pénzügyi tisztviselők stb. stb. Egyéb-ként középiskolát, vagy éppen főiskolát végzett egyének egy-két óra alatt el-sajátíthatják a rovatok kitöltéséhez szükséges tudnivalókat.

A díjazást a közellátási minisztérium soronként húsz fillérben állapította meg blyan háztartások adatainak bejegyzésénél, amelyek gabonával rendelkeznek, vagy sertést hizálnak. Az ilyenmel nem rendelkező háztartások adatainak a nemleges jegyzékbe való bevezetésért háztartásonként, illetve soronként 5 fillér jár.

Szörbéléses

Lengyelbundák és télikabátok

Iszlitusa

KONC Z-nál

Péterfia 30. — Szent Anna 12.

Minden húzásban egy főnyeremény

Január 2-án már 750.000 pengőt lehet nyerni a tíz nappal előbb vásárolt erdélyi kötvénnyel

1942. január 2-án lesz az erdélyi nyereménysorsolás első húzása. A kötvénytulajdonosok tehát alig néhány nappal kötvényeik lejegyzése után azzal a szerencsés eshetőséggel néznek szembe, hogy az erdélyi kölesönbe fektetett pénzüket sokszorosan tetézzé visszakapják. Lesznek olyanok, akik kis befektetés árán egyszerre dúsgazdag emberré válnak.

Mindjárt az első húzásban sorsolásra kerül ugyanis egy 750.000 pengős főnyeremény.

ezenkívül kihúznak két darab 50.000 pengős, tíz darab 10.000 pengős, száz darab 1000 pengős és nyolcszázhetvenöt darab 500 pengős nyereményt. Mindjárt az első alkalommal tehát közel ezer kötvénytulajdonos esik ki a további versenyből, nem úgy azonban, mint a sportversenyek selejtezőjén vesztesként, hanem éppen ellenkezően, mint nyertes.

A nyereménykölesönnek 1961-ig évente kétszer, összesen negyven húzása lesz, a következő még 1942-ben, július havának első heteknapján. Általában

minden húzásnak fő jellemvonása, és egyben megkülönböztetője az osztálysorsjáték húzásától, hogy mindegyiken főnyereményt is ki-sorsolnak.

tehát 1.000.000, 750.000, 500.000, 300.000, vagy 200.000 pengőt. Összesen hét darab 1.000.000 pengős, négy darab 750.000 pengős, tizenegy darab 500.000 pengős, kilenc darab 300.000 pengős és hat darab 200.000 pengős főnyeremény kihúzására kerül majd sor.

Persze, a teljes nyereményösszege csak a teljes, 200 pengő névértékű kötvények tulajdonosai tarthatnak igényt. Akinek fél kötvénye, vagy negyed kötvénye lesz, annak csak a nyeremény fele, illetve negyedrésze jár, akár csak az osztálysorsjátékon.

Jövedelemadót nem kell utána fizetni.

csak a 20%-os nyereményilletéket vonják le belőle, ezt is már csak abból az összegből, amely a kötvénytörlesztés kiigénylítése után fennmarad. Ha tehát valaki 200 pengős kötvényével, mondjuk, 100.000 pengőt nyer, akkor ebből a 100.000 pengőből előbb visszafizetik neki a kötvény 200 pengős vételárát és a fennmaradó 99.800 pengőből vonják le a 20% illetéket, vagyis 19.960 pengőt. Végeredményben tehát plusz 79.840, összesen 80.040 pengőt kap kézhez, ami 200 pengős, egyébként is jól kamatozó kölesönösszeg fejében még mindig „elég szép” kis hozadék.

A debreceni tábla ítélete szerint a csendestárs nem kijátszása a zsidó törvénynek

A debreceni tábla érdekes ügyben hozott most ítéletet. Klein József mezőközségi kereskedő ellen a zsidó-törvénybe ütköző vétség miatt indult bünvádi eljárás.

A vád alapja az volt, hogy a felvidéki iparrevízió idején Klein Józseftől is elvették iparjogosítványát és kénytelen volt üzletét bezárni, de nyolc hónap múlva ugyanabban az üzletben, csendestársasági szerződés alapján ismét megkezdte az árusítást. Ugyanis Márkus Julianna keresztény vallású leány a maga részére ipart váltott s Klein régi üzletében, régi berendezésével és a megmaradt áruaktárával össztársultak akként, hogy Márkus Julianna is állandóan bent dolgozott, de Klein József is Utóbbi mint alkalmazott. Márkus Juliannát illette a haszon 51 százaléka, Klein Józsefet a 49 százaléka. Márkus Juliannának nem is volt a meg a teljes üzleti tőkéje, ezt Klein József bocsátotta kölcsön címén rendelkezésére azzal, hogy ezt a nyereségből tartozik visszafizetni. Klein József szabályszerűen bejelentették az értelmiségi kormánybiztosságnál és ezt tudomásul is vette.

Az ügyészség szerint Klein József és Márkus Julianna fondorlatosan megtevesztette a hatóságot, amikor csendestársasági szerződést kötöttek, mert szerinte ezzel iparüzéshez juttatták azt a Klein Józsefet, akitől pedig az ipart a hatóság megvonta.

A vádlottak azzal védekeztek, hogy ők nem jártak el fondorlatosan és nem tévesztették meg a hatóságot, mert ők a csendestársasági szerződést a községi jegyző előtt, tehát éppen a hatóság tudtával kötötték, mindkét fél befizette a reá eső és a zsidó-törvényben előírt üzleti tőkét és a haszon-

részesedés is megfelelő a törvényben előírt arányoknak.

A beregszászi törvényszék első fokon felmentette a vádlottakat a vád alól és megállapította, hogy ninesen olyan törvény, amely megtiltaná a vádlottaknak, hogy keresztény működő társ zsidó csendestársat vegyen maga mellé. Miután pedig nem merült fel bizonyíték arra, hogy ez a csendestársasági szerződés szinleges volna, ezért felmentette a vádlottakat.

Az ügyészség fellebbezése folytán a debreceni ítélőtábla vitéz dr Heteytanácsa tárgyalta ismét az ügyet, amelyre a vádlottakat ismét megidéztek. E tárgyaláson megállapították, hogy a csendestárs által a keresztény társnak kölcsön adott üzleti tőke nagyrészt utóbbi az üzleti nyereségből már visszafizette és így még inkább kitént, hogy a szerződés nem szinleges volt, hanem a felek valódi, komoly akaratát tartalmazta. Dr Friedmann Jenő védelme alapján a tábla a felmentő ítéletet helybenhagyta.

GONDOSKODJON CSALADJÁRÓL. KÖSSÖN ÉLETBIZTOSÍTÁST. HÁBORÚ ESETÉRE IS ÉRVÉNYES!

Ha elegáns öltönyt akar keresse fel bizalommal

Nagy Béla

uriszabóságát
Kossuth utca 39. I. em.

Garancia 10 éves pesti gyakorlat!

1942. Rádiók

Telefon 30-87.

összes típusai egy évi részletre kaphatók

Nánássy Laios

Telefon 30-67.

rádió és villamossági üzlethelyen PIAC U. 85.

5. OLDAL

Beitörőbandát leplezett le a debreceni rendőrség

A debreceni rendőrség a tegnapi napon veszedelmes betörőbandát leplezett le. Az öttagú társaság az utóbbi időben számos üzlet és trafikbetörést követett el Debrecenben. Így számlájukra írható a Széchenyi utcán elkövetett üzletbetörés és a Böszörményi úti trafik kifosztása is. A betörőbanda tagjai közül kettő már a rendőrség foglya és beismerő vallomást is tettek. A másik három tettes még szökésben van, de kézrekerítésük már csak rövid idő kérdése.

Hajdúhadház zászlót adott testvér egyháznak

Gyönyörű zászlót vitt és adott át Molnár Zoltán lelképásztor és vitéz dr Hadházy Ferenc egyházi főgondnok Tiszaujhelyre a testvérül fogadott református egyháznak. A zászló, melyet átadtak, tőkéletes mása annak a lobogónak, amelyet március 15-én Kolozsvárra vittek. Felemelő ünnepélyen történt meg a zászló átadása a 201 lelket számláló református gyülekezetnek, amelynek minden egyes tagja a cseh impérium alatt is mindvégig megtartotta vallását és magyarságát, kommunistává pedig nem vált közülük egyetlen egy sem.

A zászlón kívül a hadházi reformátusok küldöttsége más ajándékokat is vitt és adott át. Huszonöt szoltárt, tíz teljes Szentírás, tíz heidebergi kádot és huszonkét művészi kivitelű emléklaphot álló gyűjteményt.

Általános és nagy szeretettel és örömmel fogadták az újhelyiek a hadháziakat és ajándékokat s az ünnepélyes átadást a gyülekezetnek minden mozogni képes tagja összegyűlt. Az ünnepély a templomban folyt le, a zászlót s az ajándékokat Párdusz Részó lelképásztor és Ujlaky Menyhért egyházi főgondnok, ottani földbirtokos vették át.

A templomban a gyülekezet előtt Molnár Zoltán hadházi lelképásztor hirdetett Igét, majd a lobogót nagyon szép és lelkesítő beszéd kíséretében vitéz dr Hadházy Ferenc főgondnok adta át.

A két református testvérközség találkozási felejtelen élményt jelent a rabságból felszabadult református egyházak számára.

Az olajos magvak és azokból előállított olajok forgalmának szabályozása

Az 50.000—1941 Ip. M. sz. rendelet az olajos magvak (lenmag, ideértve a főnállenmagot is, napraforgómag, repecmag, szójabab, tökmag, vadrepcemag, ideértve a rostkendermagot is), valamint az ezekből előállított olajok (nyers, finomított, vagy keményített állapotban bejelentését) rendelte el.

A termelő köteles a jelen rendelet hatálybalépésének napján (1941 VIII. 10.) meglévő, valamint a később termelt, — vagy beszerzett olajos mag és olajkészletét bejelenteni.

A bejelentést 1941 december hó 5-ig annak a községnek (városnak) előjáróságához (polgármesteréhez) kell megtenni, ahol a készlet van. A lakóhelyen kívül levő készletet azonban a lakóhely szerint illetékes községi előjáróságához (polgármesterhez) is be kell jelenteni. A bejelentést Debrecenben a közlelemzési ügyosztály gabonairodájában (Ferenc József út 28. Dobozi átjáró, földszint) kell megtenni.

A bejelentés alá eső olajosmag és olaj a termelő házi szükségletének fedezésére, valamint vetőmag céljára szükséges mennyiség kivételével igénybevehetik.

Az igénybevett készletet a birtokos nem használhatja fel, nem hozhatja forgalomba, hanem köteles azt megőrizni, kellő gondossággal kezelni és a romlásától megóvni. Az igénybevett készletet a Futura megbízottja a bejelentés hozzáérkezésétől számított tizenöt nap alatt átvenni köteles.

Aki a bejelentést elmulasztja, vagy a valóságnak meg nem felelő bejelentést ad, vagy a rendeletet bármiképpen megszegi, vagy kijátéksza, amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást köv. el és hathónapig terjedhető elzárással büntethető.

Polgármester.

6. OLDAL.

A debreceni egyetem Széchenyi-emlékünnepe

Kállay Kálmán rektor, Bozóky és Hankiss professzorok Széchenyi életéről, tanításáról, lelkeségéről és hatásáról.

A DEBRECENI EGYETEM SZÉCHENYI EMLÉK ÜNNEPÉLY KÖZÖNSÉGE
Aszmann-foto.

A legnagyobb magyar, gróf Széchenyi István születésének százötven évfordulója alkalmából a Tisza István tudományegyetem tegnap ünnepélyes egyetemi közgyűlést tartott, amelyen Debrecen társadalmának előkelőségei nagyszámban vettek részt. Ott láttuk Berettyó Károly altábornagy, hadtestparancsnokot, dr Kölesey Sándor polgármestert, vitéz Berényi István ny. vezérőrnagyot, vitézi székkapitányt, dr Uray Sándor egyházkerületi főjegyzőt, dr Barankay Miklós táblai tanácselnököt, dr György György kir. főjegyzőt, dr Mező Sándor ügyészégi elnököt, dr Gulyás Antal gazdasági akadémiai igazgatót, dr Tatay Zoltán arvaszéki elnököt, dr Balogh Sándor kultúratanácsnok, főjegyzőt, dr Bátorfi József és dr Kun Sándor gimnáziumi igazgatókat és még másokat. A Nemzeti Hírszék elhangzása után D. dr Kállay Kálmán rektor nyitotta meg az ünnepélyt.

Bevezetésében rámutatott arra, hogy Széchenyi István, akit ma az egész Magyarország ünnepel nemcsak a politikai közélet, ipar, kereskedelem, nemzetgazdaság, társadalmi munkáké volt, hanem a tudományé is. Indokolt tehát, hogy ünnepet szenteljen emlékének a tudományok legfőbb művelője: az egyetemi is, mert Széchenyi bölcs volt és pedig magyar bölcs. Ezután kifejtette, hogy különösképpen azért tartotta szükségesnek azt, hogy a Tisza István tudományegyetem ünnepeljen mert az egyetem névadója és Széchenyi István között mélyreható és alapvető hasonlóságok vannak. Ezután a rektor részletesen ismertette és pedig mindig Széchenyi műveiből vett idézetekkel alátámasztva azokat a gondolkodás, jellem, életcél, élettartalom és végső létsors tekintetében fennálló hasonlóságokat, amelyek Széchenyi István és Tisza István között kétségtelül megállapíthatók.

— A római katolikus Széchenyi István — mondotta D. dr Kállay Kálmán rektor — épp úgy, mint az ösök predestinációs hitén felnevelkedett kálvinista Tisza István, ugyanakkor az örökkévaló s Mindenható Istennek két alázatos gyermeke. Sasszárnyain ugyanaz a hit hordozta mind a kettőt. Az Isten előtt a maguk módján való teljes megalázkodás adott nekik olyan lelket, amelynek alaposabb vizsgálatánál eltűnnek a szorosan vett felekezeti vonások s megmarad a két szív, amely lélekben és igazságban keresi és imádja Istenét.

Mindkettő világtörténelmi távlatok mélységeibe furta bele tekintetét, hazánk történetének egy-egy sorsdöntő fordulóján, próféta lélek volt mind a kettő. Prófétia sorsa, próféta vége lett mind a kettőnek!

D. dr Kállay Kálmán rektor nagyhatású megnyitóját a közönség nagy érdeklődéssel hallgatta végig. Ezután dr Bozóky Ferenc professzor Széchenyi gazdasági politikáját ismertette nagyszabású, széles alapozottságú értekezésében. Bevezetőjében vázolta a Széchenyi fellépését megelőző kor gazdasági képét a hitel hiánya, a fiskalizáció, a nem-nemesek birtokvételei tilalma, a jobbágyok gyenge munkája, az ipar, kereskedelem és közlekedés-hiányai az állami pénzügy zavarai és a nemesség rövidlátása eredményezték azt, hogy az egész magyar társadalom téspedésbe, anyagi és szellemi romlásba sülyedt.

Széchenyi célja: ebből a téspedésből felrázni a magyart. A jövőre veti sze-

mét, mert „a múlt elesett hatalmunkból a jövőnek azonban urai vagyunk” és „sokan azt gondolják Magyarország volt, én szeretem hinni, hogy Magyarország lesz”.

A közgazdasági jólét megteremtéséből indul ki, mert csak vagyonos nemzet lehet szabad. Elméleti munkája mellett gyakorlatilag is tevékenykedik. Agrárpolitikájának állomásai: küzdelem a feudális rendszer ellen, amellyel szemben védelmébe veszi a jobbágyokat, az ősiség elleni harc, a jelzáloghitel megvalósítása. Gyakorlati munkájának eredményei: hengermalom létesítése, lóversenyek rendezése, erdő-bányaügy felkarolása.

Széchenyi az állam pénzügyi politikájának minden kérdésében ma is időszerű és megfontolásra készítő állást foglal. A hitel „lábraállítás” képezi törekvéseinek első célját. A külkereskedelem és a belső fogyasztás megerősítésére egyformán gondolt. Rendkívül jelentős közlekedéspolitikai működése.

Széchenyinek Magyarország képét gyökeresen megváltoztató hatalmas reformműködése, tanítása egy évszázad után sem veszítette el időszerűségét. Ha van magyar, aki az utókor háláját megérdemli, akkor bizonyára Széchenyi az. Hálánkat csak úgy róhatjuk le, ha nemcsak szavakban idézzük emlékét, hanem hitével és éltető eszményeivel dolgozunk a Széchenyi szellemű Nagy-Magyarorszáért.

Dr Bozóky professzort rendkívül értékes fejtegetései végén a közönség melegen ünnepelte.

Vitéz Mártha Béla hittanhallgató szavalata következett. Arany: Széchenyi emlékezete c. hatalmas versét szavalta, nagy felkészültséggel és sikerrel.

Széchenyi, a művészi mutatta be dr Hankiss János professzor értekezésében. Széchenyi művészi lélek, mondotta és ebben nagy ellenfeléhez, Kossuthhoz hasonlít. Szuggesztív erejénél fogva művész.

Materialista gondolkodású Széchenyi, aminthogy ez a magyar ember lényeges vonása. Amikor meggyőzni akar, akkor tárgyak jutnak az eszébe: hidak, lovak, sziklák... Az anyagot így odakényszeríti az eszmény szolgálatába.

Széchenyi dinamizmusa a vélt ellentétekben nyilvánul meg. Írásaiban szeret olyasmiket mondani, amiket nem szeret nek hallani, vagy ami szokatlan. Így a magyarságot fiatalnak mondja, nem nézi sokra a dicső múltat, mert „örvendjünk, hogy régebben még nem éltünk s még előttünk napjaink”.

Tele van tudatalatti sejtésekkel. — Nagyra tartja a nagy íllelet, a pillanatnyi nagy fellobbanást.

Tárogató és tükörművészeknek mondja magát. Széchenyi a magyar romantikus művész, aki klasszikussá lesz.

Széchenyi jelentősége abban van, hogy a lehető jó magyar magatartások közül sokat alakít ki magában, mint minden igazi művész. Az átlag magyar előtt például szolgálhat Széchenyi, mert benne meg van minden magyar attitűd. Aki ezt a magyar magatartást át tudja élni, az sohasem lehet sablonos, mert magyarnak lenni mindig emelkedés, — mindig rang.

Hankiss professzor élvezetes s magas színvonalú értekezése után a Kollégiumi Kántus elnökeltte a Himnusz, majd D. dr Kállay Kálmán rektor zárta be a szép ünnepélyt.

Dr lovag Wallisch Oszkár, a Nemzetvédelmi Kereszt kitüntetés

A forradalmi válság órái élő Debrecen kritikus helyzetéről táruul élénk a kép, amint dr lovag Wallisch Oszkár, a debreceni egyetem olasz lektora, tartalékos tüzérszázados, a Nemzetvédelmi Kereszt kitüntetés szől a forradalmi időkben kifejtett magatartásáról...

DR LOVAG WALLISCH OSZKÁR

— 1918 szeptemberében az olasz frontról, mint többszörösen kitüntetett tüzérfőhadnagy, tanulmányi szabadságra jöttem Debrecenbe, ahol az egyetem bölcsészettudományi karára iratkoztam be. Nagy megdöbbenéssel láttam azt a féktelen forradalmi agitációt, amelyet a felforgató elemek a frontmögötti országgrészen, így Debrecenben is kifejtettek. Kötelességemnek éreztem, hogy ennek az aknamunkának ellensúlyozására mindent megtegyek. E felfogásom miatt, de magasabb korom és katonai rangom miatt is az egyetemi ifjúság tekintélyes része vezetőjének ismert el.

— Az egyetemi hallgatókból alakult gárdámmal minden eszközt megragadtunk, hogy a forradalmi köztársaságiak minden megmozdulását megzavarjuk. Így pl. az egyetemi ifjúság velem tartó részével felvultam a forradalmi köztársasági pártnak az Arany Bika nagytermében tartott gyűlése ellen. Hazafias jelszavak hangoztatásával berontottunk a nagyterembe... A gyűlésen jelenlévő forradalmi vezérek helyükről felugráltak, székeket ragadtak ellenünk. Néhány bajtársunkat bántalmazták, így egy tisztí uniformisban levő társunkat egy páholyból lerángálták és erőszakkal a színpadra vitték és hosszabb ideig fogva tartották.

— Erre az akciónkra a szálló épületéből azonnal telefonáltak és gépfegyveres osztagokat vezényeltek ki. Kitért az ellenforradalom! — kiabálták és képesek lettek volna a tömeg közé lövetni, ha egy vörös elvtárs meg nem nyugtatta volna őket...

— A később tragikusan elhunyt Debreceni Ferenc és a jelenleg kiskvárdai tanár vitéz Bartha Károly főhadnagy bajtársaimmal megszerveztük az egyetemi ifjúság ellenforradalmi alakulatát. Gyűléseinket az egyetemi internátusnak, a Kollégiumban, az alagsori helyiségekben tartottuk. A gyűléseken a mai debreceni társadalom sok ismert tagja megjelent.

— A kommunisták kivonulásának és a románok bevonulásának napján, 1919 április 23-án, Debrecen legváltóságosabb óráiban kora reggel a város vezetői a városháza nagyteremében gyűltek össze. Az általános határozatlanságban Pálffy huszárezredes, a város parancsnoka megbízott, hogy a Kollégiumban és az internátusban, valamint környékén a rendet hűsz egyetemi hallgatóval

fenntartsuk. Az egyetemi ellenforradalmi szervezet jelenvolt tagjai maguktól utánam siettek... A városháza udvarán felhalmozott fegyverekből felszereltem csapatomat és a Kollégiumhoz masírozva, a főbejárat előtt felütöttük táborunkat... Egyes kommunista katonák előttünk rakták le fegyvereiket...

— Ezen a napon a kommunisták hajnalban vonultak ki és a román csapatok délután négy óra körül vonultak be a városba. Az én csapatom volt az egyedüli fegyveres erő, mely Debrecen utcáin, ezekben a válságos időkben mutatkozott...

Dr lovag Wallisch Oszkár ezekben a válságos időkben példát mutatott bátor kiállásával. A magyar ügynek azóta is értékes harcosa. A debreceni egyetemen, mint az olasz nyelv lektora, az olasz-magyar barátságot mélyíti el. Első volt, aki Debrecenben az olasz kultúra értékeit hirdette, méltán érdemelte ki ezért az olasz koronarend lovagkeresztjét. Ehhez a szép kitüntetéshez járult most a legelső magyar ember, Kormányzó Urunk adományozta új kitüntetés: a Nemzetvédelmi Kereszt...

Wallisch Oszkár elévülhetetlen érdemeket szerzett az olasz nyelv és kultúra tanítása és népszerűsítése körül Debrecenben, neki jutott az úttörés, a magvetés nehéz, áldozatos, küzdelmes munkája... Az elvetett mag gyökeret vert, ma terebélyes fásót hatalmas erdő jelzi szerény helyét.

Kérdemelte a Tessera Amici del Fascismo, a falcizmus barátainak tiszteletbeli pártigazolványát a Duce sajtókezű aláírásával...

A Katolikus Népszövetség összejövele

A debreceni Szent László Katolikus Népszövetség vasárnap összejövetelt tartott a Katolikus Otthon helyiségében. A megnyitót beszédet dr Rassovszky Kálmán piarista tanár, igazgatóhelyettes mondotta. Utalt a mai nehéz helyzetre és hirdette, hogy a háború várhatóiban a magyar nemzetnek meg kell állnia a helyét, mert Krisztus velünk van és nem hagy el bennünket. — Magyarországot ezer esztendőn át meg tudtuk védeni minden bajtól és minden veszélytől, bizunk a magyarok Istenében, most is megsegíti a magyar nemzetet.

Ezután a Svetits intézet VII. gimn. énekara egy szép énekben gyönyörködhetett a hallgatóság. Az éneket nagy felkészültséggel tett tanúságot. Az ének elhangzása után Hanner Klára VIII. o. gimn. tanuló mondott szép beszédet Jézus szívére és kérte a híveket, hogy ajánlják fel magukat Jézus szívének. Orbán Katalin átérzéssel szavalta el Sik Sándor „Krisztus Király” című versét. A vers mondanivalójához Hanner Klára szólott hozzá. — Ezután a gimnázista lányok énekeltek, mely áhitattal.

Mivel közeledett Szent Erzsébet-napja, Fehérvári Emőke VIII. o. sz. növendék ismertette Szent Erzsébet életét csodáiról és szenvedéseiről szólva. Kérte a hallgatóságot, hogy kövessék Szent Erzsébet példáját, legyenek erősek, mert csak úgy tehetik hazájukat naggyá és boldoggá.

Dr Rassovszky Kálmán mondott köszönetet a megjelenteknek, kitartásra és összetartásra szólította fel őket. A kongresszusi Hinnusszal ért véget a fel emelő ünnepély.

A műsor után a fiatalság táncra perült és a késő éjjelig maradt a legjobb hangulatban együtt.

Önkéntes urak!
egyruhájukat készíttessék saját anyagraktárából. GAAL MIHALY egyenruha szabósága Attila tér 5. Görög templom mellett.

Fénykép felvételek
képnagyítások olesó és maradandó emlékü ajándékok. A közelgő karácsonyra ajánlatos már most megrendelni

Berzéki műteremben
Ferenc József út 38,
Vasárnap is nyitva

Hölgyeim! Uraim! Itt a tél!
Ha jó meleg Bőrkesztyűket akart
Jöjjön Szénássy kesztyűshöz. Kossuth u. 2.

H I R E K

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debreceen, József kir. herceg uca 1. szám;
Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás).
Éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta
3— pengő, negyedévenként 8-70 pengő.
Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, nov.
hó 15. reggel 8-tól, 22-én reggel 8-ig:
„Kossuth” Plac ucca 26. telef.: 29-56.
„Magyar korona”, Kálvin-tér 15. sz.,
telefon: 16-06. — „Arany János”
Csapó u. 66., telefon: 11-78. — „Hun-
gária” Vargakert, telefon: 28-25.

A Fény

Lámpásokkal világítsatok,
bujkáló fények milliói várnak,
ott messze a városok s faluk
fekete köntösű, bús éjszakában
zöldszemű, hajlékony árnyakkal járnak.

A fény, a fény, óh gyilkos is lehet,
mennék utána felnőtt gyermekek
virágosabb ott talán a mező
velmesebb a fű, nincsen temető,
a fény hív, meleg fény sugar
átvilágít a lélek ablakán.

Fény — haldoklik a virág,
fény — ott él a jégvirág,
fény — a szem lassan megvakul
fény — az éjjel nappalba borul
fény — kiálszik egy élet
fény — én átkozlak téged.

Zs. Molnár J.

— A debreceni ügyészi kar új tagja,
Dr. Illyés Gábor szerdán délelőtt el-
foghatta hivatalát. Dr. Illyés Gábort
nagyon sokan ismerik Debrecenben,
itt nevelkedett, itt járt iskolába. A vá-
rosnál volt tisztviselő és nemrég ne-
vezték ki a nyíregyházi törvényszék-
hez, ahol titkár lett.

— Ma előjárásági ülés az Ipartes-
ületen. Ma este „pontosan” hatórai
kezdettel az Ipartesület előjárásági
ülést tart. Tanoncokat szabadítanak,
a karácsonyi segélyakciót tárgyalják,
a fényképszakszaksztaály vándordíját
adományoz a Fotoklub kiállítására és
több más ügyet vitatnak meg. Azért
kezdik pontosan az ülést, mert hét
órakor az előjárásági a díszterembe
vonul az ünnepélyre.

— Szépen sikerült ünnepélyt rendez-
tett tegnap délután az ispotályi egy-
házrész a templomban. Molnár Ferenc
lelképásztor imája és prédikációja
után Csász Lászlóné tanárnő ének- és
orgonaszóval szerepelt, majd Vic-
torisz Ilona középiskolai tanárnő ha-
tásos szavazatot adott elő. Szigethy
Gyula főiskolai tanár vezényletével a
Kántus énekelte és a színvonalas val-
tásos ünnepélyt Birinyi segédlelkész
imája zárta be.

— Leégett a budapesti Rákóczi
úton a Márkus-féle rádióüzlet. A
hatalmas tüzet többórás munká-
val oltották el a tűzoltók. A kár
jelentékeny.

— Hatóságai mérszárskéket nyi-
tottak Kolozsvárott, hogy ezáltal
megakadályozzák a hússal és zsír-
sal való lelküismeretlen üzérkedé-
seket.

— Lelkes erdélyi festőgárda képkilát-
tása nyílik meg a napokban a Blka tő-
szomszédságában. A képanyag ismer-
tetésére visszatérünk.

— Tíznapos börtönre ítélték
bördrágításért Vinyik Dezső és
Stern Miklós sajszentpéteri bór-
kereskedőket, akik a megengedett-
nél jóval magasabb áron adták el
bört.

— Szigorú intézkedéseket hoztak
Olaszországban az áruhalmozók
ellen. Egy kereskedőt, aki néhány
kiló kakaót és 144 darab szappant
rejtegetett, 3 évi fegyházra ítélték.

— Egyiptomban nagy angol-
ellenes zavargások voltak november
13-án, Saad Zaglulnak emléknep-
jén, aki 1918-ban Egyiptom füg-
getlenségét követelte Angliától. A
rendőrség is rokonszenvet tanúsít-
ott a tüntetők iránt és ezért egész
sereg rendőrtiszt ellen fegyelmi el-
járást indítottak.

Férje temetésén megmérgezte magát egy gyógyszerész özvegye

Súlyos állapotban a debreceni belklinikára szállították

Karacson kedden temették el
Stern Lajos gyógyszerészt, a város
egyik gyógyszerésztárának tulajdo-
nosát. A temetésen megdöbbentő
tragédia történt. A gyógyszerész
felesége a temetési szertartás alatt
hirtelen rosszul lett. Orvost kel-
lett hívni, aki megállapította, hogy

az özvegy megmérgezte magát.

A súlyos állapotban levő Stern
Lajosnét behozták a debreceni
belgyógyászati klinikára, ahol
ápolás alá vették. Az orvosok meg-
állapítása szerint Sternné nagy
adag luminált vett be.

— Szovjet katonai küldöttség ér-
kezett Kanadába. A küldöttség az-
zal a kérdéssel foglalkozik, hogy
mennyiben tud eleget tenni a ka-
nadai hadiipar a szovjet kormány
megrendeléseinek.

— Művészeti olajfestmények olcsó
árakon, Antalfy József cégnél, Varga
ucca 1. szám.

— Nem lesz nadraghajtóka
Olaszországban, — mondotta ki az
olasz szabómesterek egyesülete,
mert az nemcsak higiéniaellenes,
pazarló és izléstelen divathóbort,
hanem angol eredetű dolog is.

— Kárpátjai téli álló fajták kap-
hatók, Hatvan ucca 41. szám alatt.

— Elfogtak 300 kommunistát a
szerb kormánycsapatok a kelet-
szerbiai Valjevo környékén. A
kommunisták között 13 nő van. Az
elfogottakat rögtönítelő bíróság
elő állítja.

— Lengyelbúndákat, télikabátokat
felelősséggel tisztít Koncz. Péterfia 30.

— Roosevelt beteg. Az amerikai
elnök homloküreghurutban köny-
nyebben megbetegedett, ezért esü-
törtökre tervezett egynapos uta-
zását lemondja.

— Az Oszlaltysorsjáték húzásán

10,000 pengőt nyert: 13593 64693,
5000 pengőt nyert: 10008, 3000 pen-
gőt nyert: 58053, 2000 pengőt nyert:
43089, 1000 pengőt nyert: 44882,
500 pengőt nyert: 31920 36397 58534
60170 66986 72615 74201 86789, 300
pengőt nyert: 7279 8705 19128 19376
23398 23475 33292 33945 44894 48204
65194 68543 73724, 200 pengőt nyert:
329 1408 7072 10768 11532 13682
13722 14176 16017 19567 25308 26031
26815 27230 29773 81325 82961 33148
38519 45114 46012 46063 49865 51723
54825 71702 72071 76665 79280 80100
88382 90405 91103 93844.

— Hamis sertésmájszalási jegy fel-
használásával ölt le egy 180 kilós serté-
st Nyitrai Pál püspökáldányi hentes,
Közokirathatóság miatt megindult
ellen a eljárás. A debreceni törvény-
széken bizonyították, hogy Nyitrai
egy 80 kilós sertésről szóló májszalási
jegyet hamisított meg 180 kilósra. A
bírósa elítélte a hentes nyolcnapos
fegyházra, az ítélet jogerős.

— Rendőri hírek. Ellopott aktatás-
káját 50 pengővel és személyazono-
sági irataival Goldberger Anna Búza-
tér 13. szám alatti lakosnak, — Teré-
ny Antalné Máv. segédnője neje, Ba-
ross utca 11. szám alatti lakos ismeretlen
tettes ellen, aki zárt fákamrájának
ajtáját az éjszakai órákban feltörte és
onnan több mázsányi fát és szenet el-
lopott. — Besurranó tolvaj ellopott 300
pengő értékű ruhaneműt és fehérne-
műt Biró László földbirtokos Rákóczi
ucca 20 szám alatti lakásáról. A rend-
őrség nyomában van a tettesnek.

— Keresztesi Juliánna Hajnal utca 21.
szám alatti lakos panaszt tett a rend-
őrségen ismeretlen betörő ellen, aki
lakására álkulecsal behatolva onnan
különböző tárgyakat ellopott. Ezenkí-
vül a bevetett ágyban lévő dunyhájá-
nak tokját felvágta és a tollat kivéve
belőle, szintén magával vitte. A rend-
őrség éa károsult feljelentésére meg-
indította a nyomozást.

Frick Lajos

műköszörüs és ánom aoei-
árak szaküzlete

Ferenc J. u. 27.
élezések - javítások
felelősség mellett

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Egy évvel ezelőtt

írta alá néhai gróf Csáky István
külgyminiszter a bécsi Belvedere
palotában azt a jegyzőkönyvet,
melyben Magyarország csatlako-
zott a háromhatalmi egyezmény-
hez.

Egy esztendő múlt el azóta s a
közben bekövetkezett események
igazolták, annak a külpolitikai vá-
nalvezetésnek a helyes voltát, mely
a háromhatalmi egyezményhez való
csatlakozáshoz vezetett. A ber-
lini hármass paktum új és igazsá-
gos rendezést tűzött ki célul. Ma-
gyarországnak sem lehetett más
célja, mint az igazságos rendezést
előmozdítani. A párisi környéki bé-
kék győztes és legyőzött államok-
ra osztották fel Európát, olyan
»békét» teremtettek, mellyel a
győztesek az úgynevezett »legyő-
zötteket» kiuzsorították és országai-
kat feldarabolva gyarmataikká
akarták tenni.

Ez nem maradhatott így sokáig.
Két évtized elég volt ahhoz, hogy
megbuktsa a párisi környéki bé-
kék rendszerét. Magyarország a
saját bőrén tapasztalta, hogy a
Trianon után kialakult Európában
új rendre van szükség. A bevált
magyar külpolitikát az események
egész sorozata igazolta. Ez a kül-
politika azonos volt az igazságos
rendezés ama szellemével, amely a
háromhatalmi egyezményt létre-
hozta. Így tehát természetes, hogy
a háromhatalmi államok mellett
van a helye, mert csak itt talál-
hatja meg boldogulását és fejlő-
dését.

A csatlakozás első évfordulója
Magyarországot is fegyverrel ta-
lálja szövetségesei oldalán. Ma-
gyar fegyverek is küzdenek az új
igazságos rend megteremtéséért és
az évfordulón győzelem hite tölti
el a magyar nemzetet is.

Irógép tökéletes HURAY olt. Irógép-
javítása m. szerzőm.
IPARKAMARA — TELEFON: 17-93.

— A kórház folyosóján esuklóját
törte Berettyóújfaluban Markovics Fe-
rencné Szabó Eszter, aki véletlenül
esett el a síma padozaton.

— Lábát törte meszelés közben
Szalai Jánosné eszkömi asszony, aki
lezuhan a léráról. A berettyóújfalui
kórházban vették ápolás alá.

— Gondatlanságból okozott ember-
ölésért fogházbüntetésre ítélték Buda-
pesten két cianozó, mert egy nem
szakképzett alkalmi munkást bíztak
meg a cíannal teltített lakás kinyitásá-
val. Adtak neki egy elavult gázlárcot,
mely semmi védelmet nem nyújtott és
Zaborszky Béla alkalmi munkás a la-
kába bemenne összeesett és meghalt.

— Lelepták az autó kerekét. Marx
Adorján pékmester, Piac ucca 44.
szám alatti lakos feljelentést tett a
rendőrségen ismeretlen tettes ellen,
aki a garázsából gépkocsijának első
kerekét gumijával együtt 300 pengő
értékben ellopta.

Tépő, koppasztó
és csomagoló
lányokat
felvesszünk

Skót-Magyar
Külsővásártér 15.

Felárus bélyegek

harcoló katonáink karácsonyi szeretet-adományban való részesítése javára.

A m. kir. postavezérigazgatóság közli, hogy a Főméltósági Asszony fővédelme alatt álló s a bolsevizmus ellen határainkon túl küzdő honvédeinknek karácsonyi szeretetadományban való részesítése céljából indított segélyakció támogatására december elsején 8 filléres címletű, 12 filléres feláru, 12 filléres címletű 18 filléres feláru, 20 filléres címletű és 30 filléres feláru, továbbá 40 filléres címletű és 60 filléres feláru bélyegekből álló háromszázezer bélyegsorozatot és a sorozaton kívül korlátlan példányszámban 20 filléres címletű, 40 filléres feláru bélyegyet bocsát forgalomba.

A háromszázezer példányszámban megjelenő 8—12, 12—8, 20—30, és 40—60 filléres bélyegekből álló bélyegsorozatot Debrecenben az I. sz. postahivatal árusítja.

A korlátlan példányszámban kiadásra kerülő 20—40 filléres bélyegyet valamennyi postahivatal és m. kir. postabélyegértékesítő irodája árusítja.

A postahivatalok a bélyegsorozatból legfeljebb öt sorozatot, a 20—40 filléres címletű bélyegekből azonban korlátlan mennyiséget szolgáltathatnak ki egy-egy vásárlónak.

— Egyiptomban a megélhetés hivatalos jelentések szerint a háború kezdete óta 175 százalékkal drágult.

— A nagyváradi társulat szubrettjének súlyos balesete. Koltay Aranka, a Putnik-társulat tehetséges szubrettje a színpadról kimenet közben a kiskapunál megszédült, belevágta fejét a lépcső sarkába és eszméletlenül terült el. Agyrázkódással szállították szanatóriumba. A véletlen ügy intézte, hogy ugyanabban az időben Karola nevű ügytétőnőjét pedig kerékpár gázolta el és lábtorzást szenvedett.

— Agy nélkül is lehet élni? Gulpin amerikai orvos a newyorki orvosi akadémián fényképekkel és rajzokkal bizonyította, hogy egy súlyosan sebesült katonára, noha agyának kétharmad részét eltávolították, teljesen egészséges és ugyanúgy gondolkodik, beszél és eszelekszik, mint az operáció előtt.

— 350 kiló kávé, 70 kiló tea, 27 öltöny ruhaanyag egy árdrágítási perben. A budapesti büntetőtörvényszék előtt Schwartz Lázár marosvásárhelyi magánhivatalnok, Szilágyi Dezső budapesti élelmiszerkereskedő, Nagy Béla biztosítási ügynök és Mózes Mária háztartásbeli voltak a vádlottak, akik ellen az ügyészség árdrágító visszaélés büntetése, illetve vétség címén indított eljárást. A vádirat szerint Schwartz Erdély egy részének visszacsatolása után plakátokon felszólították a közönséget, hogy akinek ilyen áruk birtokában vannak, jelentse be, Schwartz ennek a kötelezettségének nem tett eleget, majd az árucikkeket Nagy Béla és Mózes Mária segítségével el akarta adni Szilágyi Dezső budapesti élelmiszerkereskedőnek, Schwartz beismerte bűnösségét, a többi vádlott azonban tagadott. A bíróság Schwartz Lázár árdrágító visszaélés büntetéseért 2000 pengő pénzbüntetésre ítélte, két évre elítélte a közszükségleti cikkek árusításától és a lefoglalt kávé- és teamennyiség, valamint a ruhaszöveteket elkövető. A többi vádlottat a bíróság felmentette.

— Az árelenőrzés országos kormánybiztosa megállapította a belföldön előállított káli kenőszappan legmagasabb gyári és fogyasztói árát, az élő ponty legmagasabb termelői, nagybani viszonteladói és fogyasztói árát, a belföldi termelésű fenyőszersfa árát és a finom acéláru nagy- és kiskereskedői ára után felszámítható legmagasabb bruttó haszonkulcsot. Az erről szóló rendeletek a Budapesti Közlöny csütörtöki számában jelennek meg.

Támadás a szovjet vonalak ellen.

Drága áron jegy nélkül árusított egy szatócs kenyeret

Több ízben hírt adtunk arról a lelkiismeretes és nehéz munkáról, amelyet Szabó István piaci ellenőrző végvez Debrecenben. Nagyon sok árdrágítót leplezett már le és sok tekintetben neki köszönhető, hogy a piaci árak most már kezdenek nyugodtabbak és hullámzásmentesebbek lenni, mert a le-lecsapó ellenőrzésekkel úgyszólván lehetetlen teszi a meg nem engedett árfelhajtást. Tegnap is Réthi István piaci árus jelentése alapján leplezett egy kenyer árdrágítást. Diószegi Jánosné szatócsüzletében a Rákóczi uca 7. sz. alatt jegy nélkül adtak ki kenyeret a megszábotott 46 filléres ár helyett 71 fillérré emelték.

Minthogy Szabó Istvánnak a megbízatása a hatósági árfelügyeletre is kiterjed, megkérte Gaál Antalt, hogy menjen be Diószegi üzemébe és vásároljon egy kilo

kenyeret jegy nélkül. Gaál pár perc múlva visszatért egy kilo tíz deka kenyérrrel, melyért 78 fillért fizetett.

Szabó István Gaált az ucaán várta Réthi Istvánnal együtt. Miután megállapította az árdrágítást, Gulyás Sándor rendőrfőtörzsörmekest felkérte az igazoltatásra. Be is mentek mindannyian az üzletbe, ahol Diószeginé azzal védekezett, hogy ő Gaálnak a kenyeret azért adta ki, mert tudta, hogy Karsay piaci árusnak dolgozik és Karsay jegyére adta ki a kenyeret. Nyomban kihallgatták Karsayt is a lakásán, ahol kijelentette, nem adott Gaálnak megbízást kenyérvásárlásra.

Ennek alapján Szabó István ellenőrző Diószeginé ellen árdrágítás és a miniszteri rendelet kijátszása miatt a feljelentést megtette.

Berkovics Zoltán cipőkereskedőt 30.000 pengő biztosíték ellenében helyezik szabadlábra

Fischer Szeréna 5000 pengő ellenében már elhagyta a fogházat

A debreceni törvényszéken — mint megírtuk, — megkezdtek a tárgyalást Berkovics Zoltán, cipészpiacos bűnügyében, akit azzal vádolnak, hogy a sógora, Fischer Szeréna szabónő, Piac uca 49. sz. alatti lakásán bört rejtett el. A tárgyaláson az ügyész indítványára tartóztatták Fischer Szerénát is mint tettestársat. A tárgyaláson nem hoztak ítéletet és december elején folytatják a kihallgatásokat.

Berkovics Zoltán és Fischer Szeréna védői azt kérték a törvényszék vádtaánácsától, hogy helyezze szabadlábra védeceiket, szöké-

süktől tartani nem kell, állandó lakásuk, iparuk van és Berkovics vagyonos is. Értesülésünk szerint olyan döntést hoztak, hogy Berkovics Zoltán 30.000 pengő biztosíték ellenében szabadlábra kerülhet, Fischer Szeréna 5000 pengő ellenében. A szerdai napon délelőtt már a törvényszéken letétbe helyezték Fischer Szeréna nevében az 5000 pengőt és kevés idő múlva Fischer Szeréna elhagyta a törvényszék fogházát, aki arra is hivatkozott, hogy idegbeteg, ezt a fogházorvos is megállapította és ez a vélemény a szabadlábra engedés egyik indoka.

Idégbeteg férje mindkét szemét kiszúrta és nyakát átvágta

Súlyosan sérült asszonyt szállítottak a debreceni klinikára

A debreceni mentőket szerdán este telefonon értesítették, hogy sürgősen vonuljanak ki a kisállomáshoz, ahol a balmazújvárosi vonattal, súlyos állapotban, életveszélyes sérülésekkel szállították be László Sándorné 39. éves asszonyt, tiszaszentimrei földműves nejét.

A mentők Lászlónét eszméletlen állapotban kivitték a sebészeti klinikára, ahol megállapították, hogy a szerencsétlen asszonynak mindkét szemét kiszúrták, úgyhogy szemé teljesen kifolyt és világtalan lett. Ezenkívül fején tíz centiméter hosszú, nyakán öt centiméteres mély seb tátongott, ami szintén kézzelrástól eredt. E sérülések következtében László Sándorné súlyos vérvesztést szenvedett.

A súlyosan sérült asszony kísérője elmondotta, hogy Lászlóné férje idegbetegségben szenved. A tegnapi napon idegrohamában kést ragadott és feleségére támadt. Lászlóné megkísérelte elmenekülni, a dühöngő férfi azonban utólérte és késdöfésekkel fejét, arcát, nyakát összeszúrta. Két döfés éppen

a két szemét érte és teljesen világtalaná tette az asszonyt, míg a többi szúrások is életveszélyes sérüléseket okoztak. A szerencsétlen asszonyt válságos állapotban vették kezelés alá a klinikán. A vizsgálat megindult az ügyben.

— A jénai földrengésutató intézet kedden 17.58 órakor igen heves földrengést jelzett 9200 km. távolságban. A földrengés két és fél óra hosszat tartott és 18.39 órakor érte el tetőpontját. A lengés ereje olyan nagy volt, hogy a földrengéshullámok többször megkerülték a földgolyót, amelyről megállapítható, hogy Japánban, vagy Japánt környező tengeren történt a földrengés.

Delhi, november 19. (Bud. Tud.) Az indiai államtanács határozatot hozott, amelyben felszólítja India alkirályát, közzölje a brit kormányval az államtanács elégedetlenségét amiatt, hogy Churchill egyik legutóbbi kijelentése az Atlantic Charta érvényét nem akariák kiterjeszteni Indiára. (MTI.)

Uriasszony betörőbandája

Budapesten lelepleztek egy betörőbandát, melyet egy elzúllott vidéki uriasszony, Kárász Istváné uradalmi főtiszt elvált felesége szervezett. A 32 éves uriasszony által irányított bandának négy tagja volt. Tíz betörést követett el a bűnszövetkezet és 100.000 pengő felül zsákmányolt. A Józsefvárosban valóságos betörőiskolát tartottak fenn. A rendőrség őrizetbe vette a banda tagjait és Kárásznéval együtt átadta az ügyészségnek.

Az amerikai sztrájkmozgalmak

Newyork, nov. 19. (Német TI) A Roosevelttel összehívott fehérházi értekezlet, amelynek december 7-re tervezett vasúti bérharc elsimítása volt a célja, eredmény nélkül félbeszakadt. (MTI)

Washington, nov. 19. (Reuter) Illetékes helyek szerint Roosevelttel mindaddig nem fogatosít semmiféle rendszabályt a szénbányákban, amíg be nem fejeződik az ipari szervezkedés bizottságának detroit-i értekezlete. Ötven ezer katona áll készenlétben, hogy munkába lépjen a bányákban, ha nem javul a helyzet s az elnök elhatározta, hogy szükség esetén még a hadserget is igénybe veszi. Az intézkedések annyira teljesek, hogy a katonaság órákon belül birtokába tudná venni a bányákat.

Azzal számolnak, hogy 32 kentuckyi bánya munkásai szerdán reggel beszüntetik a munkát. A nyugatvirginiai szindikátusok vezetői szerint ebben az államban 550 bánya lesz kénytelen bezárni a munkásmozgalmak miatt. (MTI)

Nagyenyedi KOVÁCS KRÉM

és minden más kozmetikai cikkek legelőnyösebb beszerzési forrása

Novák Márta Csupó u. 88.

Hadiesemények

Berlin, nov. 19. A szerdai hadijelentés kiegészítőeképpen a Német TI a következőkről értesül: A német véderő főparancsnokságának jelentése a keleti arcvonalon folyó új eredményes támadó hadműveletekről számol be anélkül, hogy közelebbről meghatározná a hadműveletek helyét. A hadijelentésekből kitűnik, hogy a Krimben, a moszkvai és a leningrádi térségben, valamint a Ladoga tó délelőre felnyak hadműveletek A hadijelentésben szereplő 171 megsemmisített harcikoszt azt jelelti, hogy három napon belül közel hat szovjet páncélos hadosztály semmisült meg. Hasonló arányú a szovjet léghaderő vesztesége. A legutóbbi hat nap folyamán ugyanis a szovjet 232 repülőgépet vesztett el. Míg ugyanez idő alatt csak 24 német gép pusztult el a keleti hadszíntéren. (MTI)

Berlin, november 19. November 17-én egy német páncélos vadászotag, mint a Német TI katonai helyről értesül, a Donec-medence vidékén előretörve kelet felé, visszaverte egy bolsevista lévészadosztály ellentámadását, súlyos veszteségeket okozva a szovjetszereplőknek. A bolsevisták támadó hullámai nem jutottak túl saját halottjaikon és sebesülteiken és összeomlottak a német lövegek tüzeiben. Este, amikor már jóval több mint három szovjet ezred elpusztult a küzdelemben, a kommunista megbízottak sem tudták többé megfékezni a hadosztály maradványait. Sok szökevény átmenekült a német hadosztályparancsnok tisztiszolgája is, aki magával hozta urának egész podgyását, maga a hadosztályparancsnok és törzse még idejében elmenekült.

Gumicsízmák

javitása

lakkozása

Rétinél, Plac u. 42.

Egyenruháját

keszíttesse bizalommal TEGDES-ne! Püspöki palota Kálvinter 19 Déri sarok

SZÍNHÁZ, FILM, SZÓRAKOZÁS

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Csütörtökön este: **Négy asszonyt szeretek**, B) és szabadbérlet.
Pénteken este: **Tokaji aszu**.
Szombaton délután: **Becskeréki menyecske**, filléres előadás.
Szombaton este: **Lili bárónő**.

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTI:

Ma csütörtökön este B) és szabad bérletben Bókay János páratlanul szellemes vígjátéka **Négy asszonyt szeretek**.
Pénteken este propaganda előadás, ének, U. Kovács Terus felléptével a **Tokaji aszu**.

Szombaton délután filléres helyárakkal a **Becskeréki menyecske**, szombaton este a legszebb Huszka-Martos operett **Lili bárónő**, kitűnő szereposztásban.

A színházi iroda közli, hogy Bajor úti november 25—26-ára hirdetett fellépése a Nemzeti Színház műsorváltása miatt december 9—10-én lesz megtartva. A november 25-ére váltott jegyek december 9-ére, a november 26-ára kiadottak december 10-ére érvényesek.

A nagy érdeklődésre tekintettel kéri a színház az igentisztelt közönséget, hogy a Bajor-estekre előjegyzett jegyeket december 4-én délig szíveskedjenek kiváltani, mert azt tovább biztosítani a pénztárnak nem áll módjában.

SZÍNHÁZI KISTUKÓR:

BAJOR GIZI debreceni vendégjátéka két héttel később, december 9-én és 10-én kerül csak sorra Debrecenben, mert a Nemzeti Színház új műsorrendet állapított meg és a Kamaraszínházban kell fellépnie szerdai és szombati napokon Bajor Gizinek. Ez okból elmarad a kiváló művész szombati rádió előadójátéka is. A debreceni közönség azonban, ha kéthetes késéssel is, mégis gyönyörködhet a legnagyobb magyar művész csodálatos alakításában, Ibsen Nóránjának megszemélyesítésében.

LILI BÁRÓNŐ a legszebb Huszka-operettek egyike kerül felújításra szombaton este a Csokonai Színházban. Minden elismerést megérdemelt Unger direktor, amiért ezt a Debrecenben régen több mint egy évtizede nem látott, csodálatosan szép muzsikájú operettet műsorra tűzte, remek szereposztásban.

TIMÁR ILA és Szűcs László vendégjátékával egyik legszebb Lehár operett a „Kék mazur” kerül előadásra a napokban. Az előadást már csak a kitűnő vendégzereplők miatt is, nagy érdeklődés előzi meg.

EREDETI BEMUTATÓ is szerepel a hónap folyamán a színház műsorán. A „Gyöngykalász” c. remek zenéjű magyar daljátékot mutatja be az Unger-társulat, rádióközvetítéssel.

A **VENDÉGSZEREPLŐK** során Csontos Gyula jön közelebb Debrecenbe a „Milliomos”-ban. Radnóthy Éva játéka el december közepén a „Giuditta” nagy Lehár-darab női főszerepét, Szűcs Lászlóval együtt. Ezt a darabot Unger direktor társulatán kívül egyik együttes sem mutatta be még a vidéken. Két estére Debrecenbe jön Neményi Lili is a „Marica grófnő” és „Sybill”-ben.

KARDOSS GÉZA a szegedi színház igazgatója, két napig Debrecenben tartózkodott és mivel egy színiigazgató még két napig sem lehet meg színház nélkül, megnézte az Unger társulat „Gyergyói bál” előadását. A kitűnő direktort nagy örömmel üdvözölték a régi debreceni ismerősök.

KULTŰRELŐADÁSOKAT rendez ezután minden hétfőn Unger direktor, hogy a színházbajrást mindenki számára lehetővé tegye, filléres helyárakkal. A földszinti és elsőemeleti helyek egyenként, másodemeleti helyek és erkély 60 filléres, a többi még ennél is olcsóbb áron váltható. Az első ilyen előadás hétfőn a „Niskavuari asszonyok” lesz, a bemutató parádés szereposztásban. Belezalai-Unger direktor minden elismerést megérdemelt ezért a nagy kultúrértékű akcióért.

— **„ENYHÍTŐ KÖRÜLMÉNY”**. Az Apolló mozgószínház új filmje egyik legjobb alkotása a francia filmgyártásnak. Szellemes, ötletes téma, ragyogó humor és finom pikantéria jellemzi ezt a „16. éven felülieknek” játszott filmet, mely Debrecenben is bizonyára igazi nagy siker lesz. A kísértő műsor is kitűnő.

— **Hamis egypengős** került Debrecenben a hatóság kezébe. A hamisítvány készítőit és terjesztőit keresik.

Regelő múlt

Debrecen vásártársági szabadalma

Az utóbbi esztendőben sok szó esett arról a nyilvánosság előtt, hogy a híres debreceni országos vásárokról a megváltozott kor- és életkörülmények miatt nincsen már szükség. Az ipar és a kereskedelem más utakon jár, mint régen, amikor a debreceni vásárokat nemcsak a helybéli eladók, hanem az ország és a külföld kereskedői is felvonultak eladni szánt mindenféle portékáikkal. Debrecen vásártársági joga többszázéves. A város régi okirattárában számtalan kegylevelé található erre vonatkozólag, amelyben királyok, fejedelmek és a város egykori hűbér urai megerősítették ezen vásári jogában Debrecen. A vásárok ötszáz év előtt még nem voltak olyan fejlettek, mint az utána következő esztendőben, mert az országjáró kereskedők kötelezve voltak, hogy árucikkeiket Nagyváradon raktározzák s csak ott lefizetett különféle vámok mellett engedték meg, hogy Debrecenbe eljöhessenek. A vásári népek nagy vámszedője a váradi káptalan volt, amely minden alkalmat megragadott, hogy emelje az odaérkező kereskedők által fizetendő jogot, vagy jogtalan illetéket.

Mátyás király uralkodása idején 1477-ben ez az újabb és újabb váradi „vámszóf” már annyira túrhetetlenül vált, hogy a budai, pesti, pozsonyi, kassai, kolozsvári, brassói, besztercei, szegedi és segesvári polgárok, akik kereskedni jöttek Debrecenbe, panasszal fordultak az igazságos Mátyás királyhoz, hogy a káptalani ügyész zsarolásait szüntesse meg. Mátyás király Budán kelt rendeletével orvosolta a panaszokat és egyben Nagyvárad helyett Debrecen városát tette meg a vásári kereskedők rakodó helyéül. A nagy király parancsát országosan kihirdették s ez időtől kezdve letti Debrecen a kelet és nyugat kereskedelmének központja, mely aztán tovább fejlődött a város megértő előjáróságának különféle kedvezései következtében.

Mátyás halála után következő királyok tovább fejlesztették Debrecen vásári szabályaikat. II. Ulászló alatt Szakmáry György nagyváradi kanonokot pécsi püspökké nevezték ki, s a király Debrecen városát, mint „magvaszakadt birtokot” neki ajándékozta. Ugyanakkor Debrecennek évenként hét ízben tartható nagy vásári jogot engedélyezett. Ez a joga a városnak 1508 év óta áll fenn. A vásárok ideje azóta se változott, mert ma is megtartják a Remete Antal, a husvét előtti vasárnap, továbbá Szent György, Szent László, Nagy-Boldogasszony, Dienes és András-napi vásárokat.

György püspök egyébként igen nagy jóakaratú viselkedett Debrecen iránt. Mint a város hűbér urát, évenként több szőr felkeresék Pécsen Debrecen főbírái és esküdtjei, akik a város érdekében tettek különféle előterjesztéseket. Ezeket a püspök szívesen fogadta és mint nagyobb okiratban tudatta a város civiltásával Mátyás király által 1484 évben engedélyezett szabályaikat megerősítette. A pécsi püspök 3 évi hűbér urasága után 1511. évben Debrecen Szapolyay János kezére került, aki szintén a legjobb indulattal segítette a város népét. (b. s.)

z Schaff tánciskolájában, a Koronában december elsején új tanfolyam kezdődik iparos és kereskedőknek. Ma este össztlánc.

— **1200 pengő értékű ruhaneműt lopott munkaadójától.** A debreceni rendőrségben feljelentést tett a napokban Szelecsényi Tibor magántisztviselő háztartási alkalmazottja, Kovács Józsefné Ilyés Zsófia ellen, aki Ferenc József út 43. szám alatti lakásáról 1200 pengő értékű ruhaneműt és felhőnműt elvitte. A rendőrség megindította a lopás ügyében a nyomozást és vitéz Rékasy detektív kinyomozta, hogy a tettes Nagyszalonta uca 3. szám alá távozott. Itt sikerült is megtalálnia és a lopott holmikat is teljes egészében biztosítani. Kovácsné beismerő vallomást tett. Kihallgatás befejezése után átadják az ügyészségnek.

MINDENKIT ÉRHEK BALESET, EZÉRT A BALESETBIZTOSÍ TÁST SENKI SEM NÉLKÜLÖZ HETI!

Gyászrovat

Id. polgár Tömösvári Mihály gazdálkodó, életének 77. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután félnyolc órakor lesz a díszravatalozó terméből, ref. szertartás után, korábban elhalt, most átszállított boldogult hitvese porrése mellett lesz helyezve. Lakás: Jókai u. 34. Temetését: Fehértóty vállalata rendezi.

Erben Tivadarné született Steiner Irén, életének 59. évében elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a II. A) ravatalozó teremből, római katolikus gyászszertartással. Lakás: Rákóczi u. 7. Fehértóty vállalata rendezi.

Falusi házhelyigénylők figyelmébe

A falusi házhelyigénylők kérésükkel forduljanak a községi előjárósághoz, kérjenek igénylőlapot és azt kitöltve adják át a községi jegyzőnek. Ha a községben igénylőlap még nincsen, akkor az előjáróság levelezőlapon kérjen igénylőlapokat a földmivélségi minisztérium földbirtokpolitikai osztályától (Budapest, V., Nádor uca 31.). A község előjárósága az igénylőlapokba beirt adatokat igazolja és átküldi a járási gazdasági felügyelőségnek. A házhelyigénylést itt feldolgozzák és megfelelő javaslattal terjesztik a földmivélségi miniszter elé.

Anyakönyvi hírek

Születések: Tóth Lajos, Görög u. 9. fiú Tibor. Sike Pál városi kocsi, Mátá, leány Erzsébet. Varhol Sándor tanyás, Löki M. gazdaság, fiú Sándor. Gergely Gyula almolnár, István gómalom, leány Ágnes. Kincs Zsigmond napsz., Híd u. 1, fiú Sándor. Varga Imre, Táncsics M. u. 69, fiú József. Glück Henrik kereskedő, József kir. herceg u. 54, fiú Gábor, Molnár János köztemetői terem, Köztemető, fiú János. Kiss Gábor tímármester, Teleki u. 74, fiú Gábor. Tóth Sándor szakaszvezető, Honvéd u. 5, fiú Zoltán. Tóth Károly g. cseléd, Macs 71—73, fiú Sándor. Zelizi Gábor sírásó, Irén u. 20, leány Margit, Kovács Károly géplakatossegéd, Fancsovics u. 36, fiú Béla. Laiber István szításegéd, Árpád tér 14, fiú János. Szűcs György Szepesi u. 23, leány Katalin. Nagy Imre HÉV kalauz, Szarvas u. 8, leány Irén.

Eljegyzések: Báncs József fodrászegéd—Váradi Zsófia, Simonyi út 8. Gyarmati Sándor gazdálkodó, Haláp 1—Miskolci Sára, Pacsirta u. 41. Bíró László cipészemester, Szegedi G. u. 11—Ravasz Irénke, Nyírbátor. Munczur Ferenc MÁV tisztviselő, Szentmiklós—Kender Mária, Keresztesi u. 49. Tamás István gazdálkodó, Pacsirta u. 24—Dobi Katalin, Rákóczi u. 69. Bakos László közművesmester, Vass Pál u. 22—Sajtos Róza, László u. 10.

Házasságok: Dr Imrik Béla p. ü. fogalmazó, Domb u. 4—Balogh Lenke tanfőnök, Doboz u. bérház. Varga János városi uccaseprő, Timár u. 41—Mikézó Juliánna, u. o.

Halottak: Özv. Szilágyi Sándorné ref. 87 éves, Szepesi u. 41. Özv. Kádas Sándorné r. kat. 74 éves, Táncsics M. uca 56. Németh János r. kat. 11 éves, Hajdúszoboszló. Czibere László ref. 64 éves, Hajdúhadház. Papp Olga ref. 3 napos, Kishegyesi úti szegényház. Molnár József ref. 62 éves, Busi u. 17. Dr Terhes Tivadarné ref. 34 éves, Budapest. Katona László r. kat. 25 éves, Miskolc. Kálmán Miklós g. kat. 40 éves, Percec-dűlő 53. Andirkó Gábor ref. 6 hónapos, Pesti u. 4. Nagy János ref. 72 éves, Nyil u. 91. Hartmann János ref. 1 napos, Cuca 38. Erben Tivadarné r. kat. 59 éves, Rákóczi u. 7. Kincs Sándor ref. 2 napos, Híd u. 1. Pádár László r. kat. 14 éves, Karcag.

Gönczy József

uridivat és egyenruha szabó-sága. Széchenyi u. 6. Elsőrendű munka, szolid árak.

n. OLDAL

Szécsényi modern uriszabósa
Plac u. 42. Pannónia udvarban

Közérdekű levél

Várakozót a tűzérklantanyai villamosvégállomáshoz

A Csapó ucai villamosvonalon, a Kassa úton a Köztemetőbe közlekedő 7. számú ügynevezett „inga”-villamoskocsik tudvalevően csak félóránként közlekednek. A temetőbe igyekvő közönség hosszú ideig kénytelen itt várakozni. El lehet képzelni, mit jelent ez a várakozás esős vagy téli időben.

Talán sehoh sincs annyira égetően szükség egy várakozó sürgős megépítésére, mint a tűzérklantanyán levő villamosvégállomáshoz.

Régi hiányt pótolna a HÉV, ha ezen a helyen felépíti a fedett várakozót. Ezt kívánja a villamoson utazók egészsége. (Aláírások.)

Könyv

Konkoly Kálmán:

„MAGYAR ALKOTÓK”

Konkoly Kálmán a nagy magyar alkotók sorát látogatta végig és a velük folytatott beszélgetések alapján írta meg könyvét, a könyvplac egyik legérdekesebb és legaktuálisabb művét, a „Magyar alkotók”-at. Szentgyörgyi Albert, a Nobel-díjas tudós, Dohnányi Ernő, a magyar zenei élet vezetője, a Juhász-fivérek, a modern légvédelem megalkotói, Kisfaludy-Stróbl, a szobrász, Kiss Ferenc az anatómus, Tüdős Klára, a magyaros öltözködés álmának megvalósítója, a magyar alkotók színejavonul fel ebben a páratlanul érdekes műben. Modern csodák, az emberi agy által megvalósított álmok táruinak élénk ebben a kötetben, mely érdekesebb, izgalmasabb olvasmány felnőttek és gyermekeknek egyaránt, minden regénynél.

Közgazdaság

Debreceni termény- és takarmányárak
Csövesi tengeti mázsája 14.60 P, szena 7.75 P, búkköny 7.—8.00 P, cukorrépa 5.40—6.50 P, takarmányrépa 3.50 P, tők 7.50—8.00 pengő mázsánként.

SPORT

A DVSC első helye dől el a Marosvásárhelyi SE mérkőzésen

A bajnokságra törő DVSC vasárnap szűz győzelmével visszaszerelte első helyét, gólaránnyal megelőzve a Törekvés csapatát. Vasárnap azonban újabb nehéz mérkőzés vár idegenben a debreceni vasutasokra. Marosvásárhelyre kell utazniuk, ahol hosszú és fárasztó utazás után Erdély egyik legjobb csapata, a Mátyás csoportban hosszú időn át vezető MSE lesz ellenfelük. Az MSE kitűnő együttes, kitűnően lövő, gólképes erővel támadócsapattal, gyors, jól küzdő fedezetekkel és kemény, szívós védelemmel. Nem lesz könnyű dolga a DVSC-nek a marosvásárhelyi oroszbarlangban, ahonnan csak a legtrikább esetben sikerült az ellenfeleknek pontot elhozniuk. A DVSC játékosai tudatában vannak, hogy a szerencsétlen kimenetelű Zugló-mérkőzés után elég egyetlen kicsúszott vereség és máris a negyedik helyre zuhanhatnak vissza.

A játékosok a nagy feladat tudatában fokozott erővel készülnek az MSE ellen. A védelem és fedezetorsó valószínűleg változatlanul a Keskeny, Csokai B. Nagy, Orosz, Gere, Galambosi összeállításban játszik. A támadócsapata a D. Magyarság elleni mérkőzés megmutatta, hogy Szabónak közepesen a helye. Valószínűleg a Berecz, Szabó, Zilahy belső hármas játszik Marosvásárhelyen, míg jobbszélen Dombóvári, vagy Szilárd játékára kerülhet sor. De sok híve van annak is, hogy a győztes csapaton nem szabad változtatni és változatlan összeállításban akarják a támadócsapattal, Serfőzővel közösen szerepeltetni. A DVSC ma délután nagy edzést tart és ennek tanulságai alapján még lehetséges további változás is.

Kuszalík dr játékevezető vezeti a DVSC — Marosvásárhelyi SE mérkő-

zését. Két partjelzője erdélyi játékezető lesz.

Az NB II hét legjobb 11-ének tartaléksapatába bekerült Csokai. A DVSC kitűnő hátvédje, akit hétről-hétre állandóan válogatott formát játszik ki és egyike a legjobb magyar hátvédeknek, megérdemelte volna az I. csapatba állítást a szintén nagyszerűen játszó, remekül fejlődő fiatal Gerével együtt, aki a középledezet posztján nyújtott tökéletes játékot.

KISOK-mérkőzés lesz ma délután a kereskedelmi iskola pályáján a Feiső-férfipáros és a Tanítóképző intézet csapatai között.

A Mátyás csoportban második rangadó mérkőzés is lesz a DVSC — MSE mellett, a Z. Danuvia a D Magyarországgal játszik. Törökös — Postás, Ganz — Kolozsvári MÁV, GSE — KEAC, Szatmárnémeti — Törökös, Nagybányai SE — NYTVE mérkőzések lesznek még.

Nádas, a Boesky volt hátvédje, a most a Gammában játszik, vasárnap megérült és nem tud a Szeged elleni mérkőzésen résztvenni.

DVSC II—DTE barátságos mérkőzés lesz vasárnap délután 2 órai kezdettel a Stadionban. Az egyetemi sporttelepen a DEAC játsza le utolsó bajnoki mérkőzését az NYVSC-vel.

Nézősúves várja Marosvásárhelyen a DVSC-t. Az MSE vezetői egyébként a győzelem ellenére sem elégedettek csapatukkal, csak nagy szerencsévé sikerült a Kolozsvári MÁV ellen megszerzniük mindkét pontot.

Unnepélyesen fogadták a Svájc ellen győztes magyar válogatott tagjait a budapesti pályaudvaron. A hivatalos személyeken kívüli magyszámú közönség is megjelent a fogadtatáson.

Felkérem a DTE játékosait, hogy 20-án délután 4 órára a DTE pályán jelenjenek meg: Vágó, Urbán, Unger, Elek, Ötvös, Nagy, Gombos, Sándor, dr. Kiss, Hernádi, Berei, Szabó, Berki, Bobák, Vámos. Felkérem a játékosokat, hogy akinek felszerelése van, hozza magával, ha az egyesületé, azt kérem a mai nappal átadni a szerződésnek. Pontos megjelenést kérek. Intéző.

A m. kir. VI. houv. hradó zlj. az 1942. évi hús, tej- és élelmiszerek szállítására december hó 4-én, 9 órakor a kassa úti vasbetonbarak laktanyában, versenytárgyalást tart. Pályázni óhajtok a feltételek füzetét ugyanott, naponta 9—11 óra között betekinthetik, de ki van függesztve a városházán is.

Hirdetmény. Az 1929. XXX. tc. 23. paragrafusának 4. bekezdése alapján közhírré teszem, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága szilási és pillsi Szilassy Lázló főispán úrnak, a város főispáni székébe történő beiktatása alkalmából a folyó évi november hó 24-én, hétfőn délelőtt 11 órakor, a városháza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgysorozata a városháza hirdető tábláján ki van függesztve. — Debrecen 1941. évi november hó 18. — Dr. Kölesy Sándor polgármester.

Karácsonyra fordítsa ki női, férfi télikabátját Tegdesnél. Kávin tér 19. Püspöki palota. 539 12. 2

Órajavitást vállalok, ócska órákat veszek. — Schiffmann, Vendég 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Tükrök, előszobába, fürdőszobákba nagy választékban Sipkovitsnál. — Nagyvárud u. 15. telefon 22-96. sz. 1645 vv.

Kereskedők, figyelmeztetlek! Bérfavágást vállalok géppel. Gép hához megy. Chodak, Csokonai I. 1753

Cipője talpát óvja LI-FE hőirtalpydóvel. — Kapható bőr- és cipőüzletben. 1739

Hollandi jácint és tulipánhagymák megérkeztek. Kontsek Géza, Kossuth ucca. 631

KERESLET

Ékszer, aranyat, fogaranyat, ezüstöt legmagasabb áron veszek. Fránkl S., Piac 56. '98 11. 30

Férfi gumicsizmát, 43—44-es jökarban lévőit megvételre keresek. — Honvédtemető 6. 1148 vv.

ELELMISZER ITAL

Uradalmi fajalma kicsinyben és nagyban olcsón kapható egész nap Széchenyi 22. 1684

OKTATÁS

Simai gyors, gépiróiskolában nov. közepén új tanfolyam kezdődik. Piac 73. 1311 12. 11

DIÁKOT KERES

Széchenyi u. 48. egy férfi használt bunda eladó. Ugyanott diákiük teljes ellátásra felvételnek és kihordásra koszt kapható. 1314

TÜZELŐ ANYAGOK

Csemagolt retorta faszén, valamint tűzifa és köszén állandóan kapható Kovács fatelepn. Szent Anna 36. Telefon 19-21. 1751

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Női kerékpár, Lady gyártmányú, teljesen jókarban azonnal eladó Erdődy Lajosnál, Tóth Árpád 16. 1727

RÁDIÓ

Rádiókészülék vásárlásánál, javításánál forduljon bizalommal Szabó Lajos műszerészhez. — Csapó 86. Telefon: 32-54. 1987 12. 31

Egy kéllámpás egybeépített hálózati új rádió eladó, oldi 15. 1758

BÜTOR

Minck a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletben, Piac 71. 592 12. 25

Barokk háló, modern háló, próbababa, kombinált szekrény, rekamié, konyhaberendezés, rádió eladó. Kossuth 51. 1788 1. 4

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezés! Salamon bútorüzletében. — Jöminőség. Előnyös árak. — Hunyadi 2. 398. 2. 1.

Világos hálószoba eladó. Péterfia 30, bal 2. 1754

Eladó elköltözés miatt szép, világos barna keményfa hálóbútor. — Bethlen 38. Megtekinthető 12—14 és 16—18 órák között. 1735

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Szoba, konyhás lakás kiadó. Csapó 41. Jelenkezés a házmester-nél. 1742

KIADÓ LAKÁS kétszobás

Eleserélném kertsgben villamostól 6—8 percnyire lévő két parkettes szobás, különálló összkomfortos lakóomat, víz, gáz bent, lakbéré 68 P, hasonló kertsgben lévő háromszobás, összkomfortos, különálló lakással magasabb lakbérrel. Ajánlatokat „Villamoshoz közel” jellegre kiadóba kérek. 439 vv.

Kiadó kétszobás lakás kölesön ellenében. Cím kiadóban. 1761

KIADÓ LAKÁS nagy

Kiadó 6 szobás lakás, esetleg megosztva. Erdőkölöni dr. Zichermann, Csapó 10. 1765

LAKÁST KERES

2—3 szobás lakást keres banktisztviselő. Magyar Általános Hitelbank. 1718

BÜTOROZOTT SZOBA

Kvartélyos férfi, iparos felvétetik. Simonffy 30. 1747

ELVESZETT

Szürke mokus gyermekmuff Szent Annától Kossuth uccáig elveszett. Beesületes megtaláló Piac 71. alatti bútorüzletben jutalom ellenében adja le. 1759

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

44-es barna és fekete férfi félcipő eladó. — Kandia 7. 1. ajtó. 166 vv

Teljesen új arany fókabunda kicsi alakra 160 pengőért. Havas, Burgundia 4. Emeleten. 1737

Perzsa lábbunda eladó. Kishegyesi út 3. Emelet. Sörraktár. 1730

Férfi lengyellbunda bőrbéllel, egy vastag férfikabát, egy női félbunda és egy nagy alakra való női fekete télikabát, finom, eladó. Károly Ferenc József út 23. Földszint. 1729

INGÓSÁG VÉTEL

Legmagasabb áron veszünk ezüst és alpaca evőkészleteket, régi ékszerket, mindennemű szönyegeket, régi órákat, díszfegyvereket, festményeket, bútorokat stb. Ingóságkövetelő, püspöki palota, Telefon 37—99. 1131 vv.

Veszek automata billiárdgolyót. Erdély Függelenségi Kör. 1748

Kisebb, jó állapotban lévő cserépkályhát — csontszínt — keresek megvételre. — Cimeket kérem a kiadóhivatal pénztáránál ármegjelöléssel leadni. 1667

INGÓSÁG ELADÁS

Többféle motorkerék-páralkatrész jutányosan eladó. Nagyváthy, Kossuth 29. 1937 vv.

Samottos nagyméretű kályha eladó. Böszörményi út 10. 1703

Csemegeüzlet berendezés eladó. Megtekinthető Rákóczi Hatvan 41. 1756

Hencser jó állapotban és egy ágba való afrikamatrac olcsón eladó. Mester 40. 839

Egy előszobafali fogas, 150+190 tükrös szekrény márványlappal és nagy tükrös eladó. Horváth, Vigkedvü M. 18. 1743

Teljesen jó írógép eladó. Megtekinthető Rákóczi 67. délután 2—3 között. 1726

Tehersúlyon lift alighasznált állapotban eladó. Kossuth 15. 630

GAZD. ESZKÖZÖK

Akác szerszámfa, öt szál, eladó. Domokos Lajos 6. 1712

Igácsszekér használt állapotban jutányos áron eladó. Pesti 33. 1749

GAZD. TERMÉNYEK

Megérkeztek Ungváry József ceglédi faiskolájából a gyümölcsfák. Magasztörzsű koszméte nagy választékban kapható. Garay u. 5. Bethlen u. 14. 830 12. 11

ELADÓ HÁZ

Eladó Martinkán 8 nyilas szőlő, gyümölcsös, 2 szoba, konyhás házzal Kassa út mellett két szoba, fürdőszobás, adómentes ház 10.500 P. Értekezni: Homok 82. 1764

Ház, prima gyümölcsös esőssel, esetleg 500 négyszögöl a kertből házhelynek. Diófa 38. 1740

ELADÓ FÖLD

Város alatt 8 hold föld szőlővel eladó. Érdeklődni Bercesényi u. trafikban. 666 12. 7

Eladó Bellelegon 347 sz. tanyás, 19 kat. hold szántóföld, varostól 8 kilométerre kövesút mellett, tégláskerti megálló nál. Értekezni lehet: Hatvan u. 26. alatt. 819

Eladó Bánkon 7 hold tanyás föld, Hüse-főle. Értekezni lehet Papp Ignác ügyvédnél, Werbőczy ucca. 837

Jó fekete föld Buharban 30 katasztrális hold eladó. Értekezni Piac 68. II. em. 3. 1363

Ertekezni lehet:
PÁLFI JÓZSEF
Kiadóhivatalban
193. SZIGETHY GYULA
igazgató
Kiadja és nyomja a
HISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ
RESZVÉNYTÁRSASÁG
Feliról igazgatója
SZIGETHY KÁROLY

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

Gáloes legrégibb magánnyomozó megfigyelési, nyomozási díszkreték. eredményesek. Zöldfa 3. T.: 28-72. 1264 11. 27

HÁZASSÁG

Páros élet még egy le-
vél várja a kiadóban. 1760

ALKALMAZÁST nyer férfi

Kerékpárját télen javíttassa felelősség mellett Weisz műszerész. Piac 66. Hegesztés, zománcozás. 1420 12. 12

Műszerészség felvételek. Schütz József műszerész, Hatvan 55. 1762

Gumijavitó munkára 18—20 év közötti fiút felveszek. Orosz, Piac 40. 1755

Asztalossegéd, kisegítő vagy önállóan dolgozó felvétetik. Széchenyi 29. 1752

Egy fiatal fodrászség felvétetik. Szent Anna 14. 1746

Fiatalt kovácssegéd munkát keres. Cím a kiadóban. 1744

Fiatalt szabósegéd munkát keres. Cím a kiadóban. 1743

Bevált szabadalom terjesztésére helyben és vidéken képviselőket keresek. Bővebbet Sass Debrecen, Hunyadi 2. I. 20. 1728

Felvétetik óvodáképes nappali portás 30—40 évesig, lehetőleg négy középiskolát végzett egyén. Írásbeli ajánlatot kérünk „Börgyár” jellegre. 1691

ALKALMAZÁST nyer nő

Munkásnők felvétetek, jelentkezni 10—11 óra között Hatvan 66. 1757

Propagandanőt, ügyes, intelligens, jömegelemesűt, üzletekben végzendő próbafőzéshez egyheti időtartamra, — ugyanehhez kisegítő munkaeölt keresek azonnalra. Jelentkezés reggel fél 9-től Szent Anna 10—12. félémelet 3. 1732

Jómunkás kisegítő hölgyfodrász kisaszszonyt felveszek. Solész, Nap 27. 1738

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Mindenes főzőnő felvételek azonnalra tanyára. Cím a kiadóban. 1111 vv.

Bejárónő azonnal felvételek reggel néhány órai munkára. Jelentkezni délután 3—6 óra között Lorántffy u. 30. Első ajtó. 1657

Középkorú rendes szállodai takarítónőt azonnalra alkalmazok. Éden vendéglő nagyállomásnál. 1701

Bejárónő reggeli órákra felvétetik. Széchenyi 6. Emelet. 1763

Megbízható perfekt mindenes főzőnőt felveszek. Roth, Révész tér 2. 1750

Bejárónő felvétetik reggel néhány órai munkára azonnali belépésre. Jelentkezni délután 3—6 óra között Lorántffy 30. Első ajtó. 438

Bejárónőt ebédkosztalt felveszek. Kálmánczi, Hunyadi 2. I. em. 1745

Nyúlászathoz bejárónőt azonnalra keresek. — Piac 56. 1741

Bejáróleányt felveszek. Kossuth 71. 1736

AJÁNLAT

Kosztümöket, kabátokat szélesen készit, fordít, alakit „Margó” Bethlen ucca 29. 1029 12. 17

Új szüicszalont! Legújabb modellek szerint új bundák, alakítások javításokat vállalok — muffok gyermeklábzsák rakliron. Szent Anna 5. I. em. Budánál. 1313 12. 10

Bundát készíttessen még a tél beállta előtt Katona Vilmos szüicsmesternél. Simonffy 2. 26 12. 18

Aranyat, ezüstöt fogaranyat legmagasabb áron veszek. Altmann Sándor ékszerész, Hunyadi 23. 1197 11. 21

Ciánoztasson Csala cíánzó vállalattal, Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi 9. Telefon 14-27. 655 11. 26

Függönyöket, csipke, szövetet, köplianyagokat, kölibetéteket olcsón. Rothermere 36. Keresztépület. 1231 1. 21

Használt varrógépek, gépalkatrészek minden géphez, javítások felelősséggel, vétel, csere. Eisenberger, Csapó 101. 1501 1. 25

Szörmebundákat olcsón készit, javit, alakit Köváry szüicsmester. püspöki palota, Déri felől. 1820 11. 27

Aranyat, ezüstöt, brilliánt magas áron vesz Pollák Endre ékszerész. Hatvan u. 2. 814 12. 6

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária pautzóban, szobák, napok-
ra és hónapszámra. Ferenc József 59. Telefon: 23—39. 800 vv.

Legolesóban fest, tisztit Weisz, Arany János ucca 29. szám. 1940 vv.

Számos bajára meghozza biztos gyógyulást különleges haskötőim. Kiss Béláné, Kossuth 59. 487 12. 31